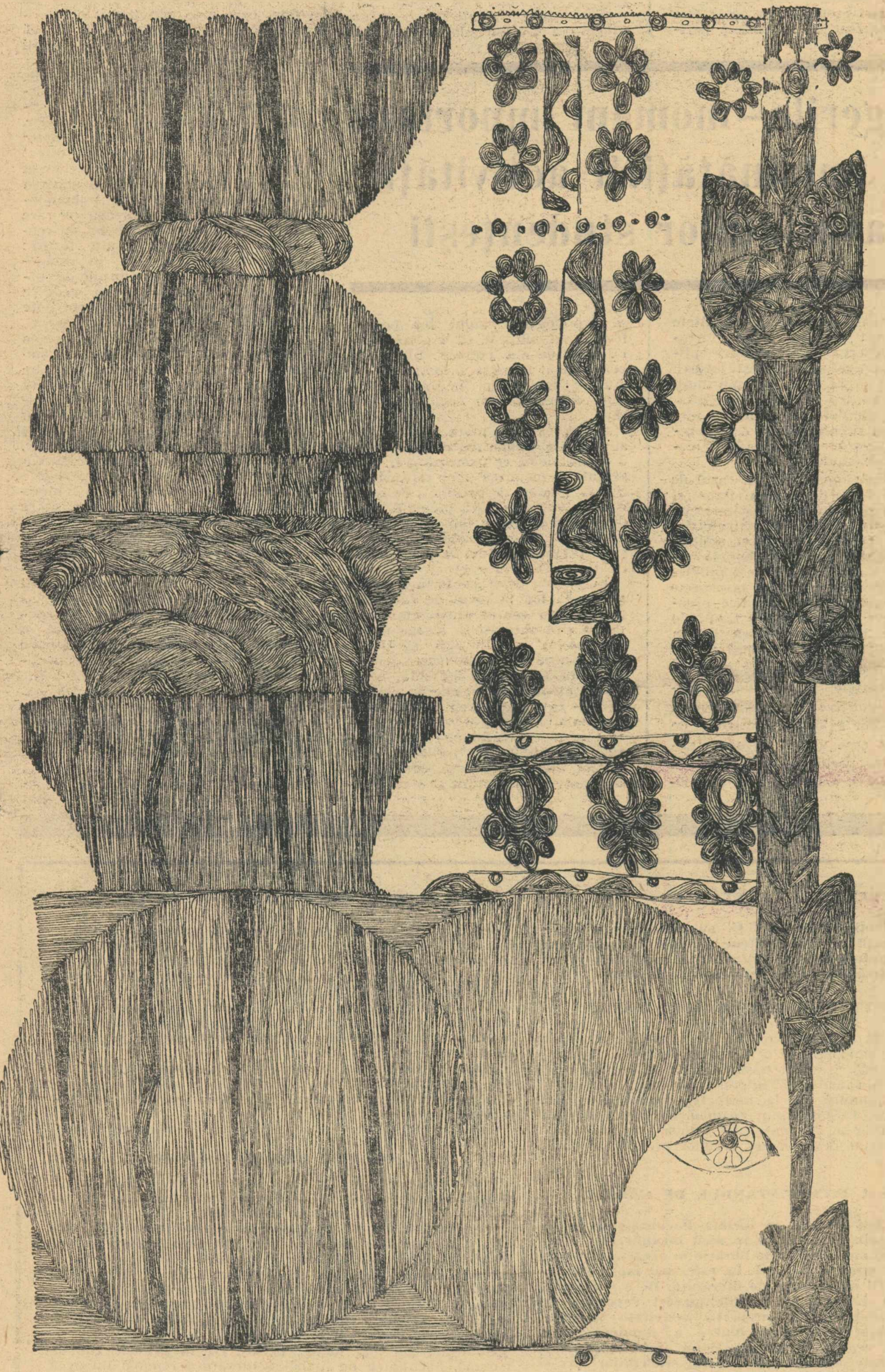
Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XI • NR. 33 • SÎMBĂTĂ 15.X.1966

„Din pridvor"

Desen de Sabin ȘTEFANUȚĂ

Indatoriri și exigențe

Noul an universitar, a cărui deschidere s-a bucurat de înalta cinste a prezenței conducătorilor de partid și de stat la festivitățile de deschidere, a început sub auspicii dintre cele mai luminoase. Munca minuțioasă de pregătire dusă de conducerile institutelor și universităților, în care sînt înmănuncheate și eforturile organizațiilor de tineret s-a concretizat în asigurarea unor condiții dintre cele mai optime pentru buna desfășurare și perfecționare a procesului instructiv-educativ, pentru viața studenților.

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, ca expresie a remarcabilei clarviziuni științifice cu care partidul nostru abordează problemele dezvoltării învățămîntului nostru superior, constituie, mai ales, un îndreptar sigur pentru munca studentului, a cadrului didactic universitar, a organizațiilor de partid și de tineret, care activează în instituțiile noastre de învățămînt superior.

Alături de aprecierile călduroase și de urările de succes adresate deopotrivă studențimii și corpului didactic există în această cuvîntare o bogăție de idei și de indicații precise, menite să orienteze pe un făgaș și mai rodnic strădaniile noastre, ale tuturor, să dea un dinamism deosebit fiecărei acțiuni întreprinse în scopul obținerii unor realizări la înălțimea marilor îndatoriri și exigențe, pe care partidul și poporul ni le impun, cu o grijă profund patriotică pentru destinul schimbului de mîine al intelectualității noastre.

„Un rol important în stimularea nobilei ambiții a studenților de a ști cît mai mult — se spune în cuvîntarea secretarului general al C.C. al P.C.R., — **în crearea unui climat de emulație creatoare în toate institutele și universitățile țării, îl au organizațiile de partid și de tineret. Îndatorirea acestora este de a canaliza întreaga energie a studenților spre studiu, spre muncă intensă, disciplinată, spre activitate științifică. Totodată organizațiile Uniunii Tineretului Comunist, asociațiile studențești, trebuie să se preocupe de educarea studenților în spiritul ideilor comunismului, al eticii noastre noi, al unei comportări civilizate în toate împrejurările vieții, care să facă cinste valoroasei intelectualități a patriei noastre".**

Integrîndu-se în complexul de preocupări ce dau viață măsurilor indicate de conducerea partidului, în vederea continuei îmbunătățiri a învățămîntului nostru de toate gradele, recenta Plenară a C.C. al U.T.C., ținută chiar în ajunul deschiderii anului universitar, a dezbătut pe larg sarcinile ce revin organizațiilor U.T.C. din școli și facultăți în mobilizarea elevilor și studenților la îndeplinirea principalei lor îndatoriri sociale — învățătura, în educarea acestora în spirit comunist.

Raportul prezentat, discuțiile ce i-au urmat și îndeosebi concluziile ce s-au desprins din plenară au contribuit la înțelegerea în profunzime a rolului tot mai larg pe care trebuie să-l aibă organizațiile U.T.C. în formarea pentru muncă și viață a tineretului studios, a mijloacelor educative pe care să le folosească în acest sens.

Dacă la toate aceste orientări sigure date muncii în rîndurile studenților adăugăm instruirile și schimburile de experiență asigurate de Biroul C.C. al U.T.C. și C.E. al U.A.S.R. în tabăra de la Izvorul Mureșului principalelor cadre de activiști, înțelegem și mai clar premisele deosebite ce s-au creat organizațiilor U.T.C. și asociațiilor studențești în vederea desfășurării unei activități educative de înaltă ținută și eficiență în noul an universitar.

În Plenara C.C. al U.T.C. s-a subliniat că, deși s-au obținut rezultate bune, bilanțul anului universitar trecut prezintă o seamă de neajunsuri, de rămîneri în urmă.

Ele apar cu atît mai evidente cu cît numărul restanțelor și al amînărilor nejusti-

VIAȚA STUDENȚEASCĂ

(Continuare în pag. 8)

Estudiantina

...Și dulce tîrgul Ieșilor primi fără prea multe ceremonii toamna, adică explozia de culori a celor șapte coline, aerul copt în limpezimea rotundă a bobului de strugure, sentimentul unei deplinătăți... Nimic nu poate fi mai frumos la Iași decît toamna ; Iașul însuși trăiește atunci vîrsta lui cea mai rodnică. Dar iată că oamenii n-au vrut să intre banal în toamnă. I-au dăruit o primăvară nouă : numeroși „boboci", înfloriți în toate facultățile, numeroși tineri pășind pentru prima oară în timp ca studenți. Această întîlnire, da, a primăverii orașului, cu toamna naturii, a fost un mare spectacol.

Și într-o zi, „bobocii" au pornit să cunoască toamna...

O toamnă neasemuită, o toamnă cu taine de istorie ori cu taine vegetale mai noi. Și era nevoie, desigur, de cineva care să le facă cunoștință cu toate. Era nevoie ca cineva, născut parcă pentru a defini tocmai misterul unei asemenea întîlniri, să deschidă porțile de aur. A făcut-o poetul George Lesnea, cu gestul larg al unui vistiernic, mîndru de comorile sale. S-au rostuit din amintire, la atingerea noilor priveliști, vocile de ecou ale unor întîmplări de demult și mai de aproape, cu scriitori și artiști, pe la cramele de pe pantele însorite ale dealurilor, cînd prețul unei lungi convorbiri era „o burtă de vin". Au ascultat bobocii glasul scăzut în preajma tăcerii naturii, cu ritmul bătînd în conturul de armonie al unui poem început de mult.

Și au pătruns apoi în orașul care devenea, acum, în frumusețea lui nouă, modernă, la fel de ispititor — cu alte necunoscute, cu alte tentații...

Constantin COROIU

Alegerile—moment important al îmbunătăţirii activităţii asociaţiilor studenţeşti

Desemnarea delegaţilor A.S. de grupe, ani şi secţii s-a încheiat la această dată. Cu începere de astăzi, se continuă perioada de alegeri a organelor conducătoare ale Asociaţiilor şi Uniunilor de asociaţii studenţeşti (15 octombrie — 15 noiembrie) prin desfăşurarea adunărilor şi Conferinţelor A. S. pe facultate, institute, universităţi şi U.A.S. pe centre universitare.

A VI-a Conferinţă pe ţară a U.A.S.R. va avea loc în vacanţa de iarnă.

Evenimentul este de o maximă importanţă.

Adunările de dări de seamă şi alegeri au menirea ca — prin dezbaterile care vor avea loc, prin măsurile ce se vor lua în urma lor — să contribuie la mobilizarea întregului tineret universitar spre traducerea în fapte a sarcinilor trasate învăţămîntului de către conducerea de partid şi de stat, pe linia înfăptuirii programului elaborat de cel de-al IX-lea Congres. Cu alte cuvinte, o înaltă pregătire a viitorilor specialişti, însuşirea temeinică a cunoştinţelor predate la cursuri şi seminarii, dezvoltarea activităţii de cercetare ştiinţifică, întărirea disciplinei universitare sub toate aspectele ei, cuprinderea unei sfere cît mai largi de studenţi în activităţile cultural-educative şi sportive —, în vederea dezvoltării armonioase a personalităţii, însuşirii trăsăturilor înaintate ale noului om, formării unor intelectuali devotaţi patriei şi partidului, hotărîţi să-şi dăruiască priceperea şi forţa cauzei înfloririi continue a ţării noastre.

Ele trebuie să aibă drept rezultat îmbunătăţirea muncii depuse de consiliile A.S. şi U.A.S.: să sporească preocuparea acestora pentru a descoperi noi metode prin care să se aducă la îndeplinire cele două mari sarcini ce revin pe linie profesională — influenţarea atitudinii faţă de învăţătură a studenţilor şi sprijinirea procesului de învăţămînt; să folosească cel mai potrivit cadru, cele mai interesante şi accesibile forme pentru a prezenta problemele politico-ideologice, filozofice şi economice, de actualitate, solicitate de către studenţi; să asigure studenţimii posibilitatea de a-şi petrece cît mai plăcut timpul liber, dînd manifestărilor culturale, sportive-distractive un conţinut adecvat vîrstei şi cerinţelor tineretului studios; să găsească o cît mai operativă şi mai bună rezolvare problemelor social gospodăreşti. Adunările de dări de seamă şi alegeri sînt chemate să creeze condiţiile pentru exprimarea opiniilor, gîndurilor celor din facultăţi despre viaţă, despre muncă, despre unele aspecte ale organizaţiei din care ei fac parte.

Tocmai pentru că anul acesta adunările de alegeri au un caracter operativ, de lucru, timpul care le este consacrat fiind mai scurt, este nevoie să se sporească eforturile pentru ca ele să poată dezbate constructiv problemele cele mai însemnate ale muncii.

Incontestabil, succesul adunărilor şi conferinţelor de alegeri se datorează, în primul rînd, modului în care ele sînt pregătite. De aceea este absolut necesar ca în această perioadă fiecare consiliu de facultate sau institut să nu-şi cruţe eforturile în vederea unor realizări optime. La pregătirea şi desfăşurarea lucrărilor să fie atraşi cît mai mulţi studenţi, pentru ca într-adevăr adunările să abordeze aspectele cele mai stringente, problemele care interesează în cea mai mare măsură colectivele de studenţi.

De primă importanţă în cazul de faţă sînt Raportul de activitate şi Proiectul planului de activitate pe viitor. Redactîndu-le, colectivele desemnate pentru întocmirea amintitelor documente vor trebui să recurgă la o atentă selectare a problemelor, oprindu-se numai la aspecte majore, esenţiale şi specifice organizaţiei respective. Analiza făcută de raport e bine să pornească de la unele situaţii reale, fără însă a exagera în citarea statisticilor şi cifrelor. Rapoartele vor sublinia experienţele pozitive ale respectivului colectiv, vor evidenţia formele de activitate care şi-au dovedit eficienţa în perioada ce s-a scurs între alegeri, acţiunile care au plăcut cel mai mult, care au atras tineretul universitar; referindu-se însă la modul concret în care hotărîrile adunărilor de alegeri precedente au fost îndeplinite, ele au totodată menirea să cuprindă şi critica exigentă, plină de principialitate, a părţilor negative manifestate în răstimpul cuprins de analiză.

Este extrem de important ca rapoartele de activitate să sugereze, în lumina hotărîrilor Congresului al VIII-lea al U.T.C., şi principalele direcţii ale muncii de viitor. De asemenea, proiectele planurilor de activitate ce vor fi prezentate studenţilor să cuprindă acele acţiuni concrete menite să-i ajute pe aceştia în pregătirea profesională şi politică, să răspundă interesului lor pentru fenomenul cultural, să le ofere posibilitatea de a-şi petrece timpul liber în mod tineresc şi instructiv, să ducă la rezolvarea în bune condiţiuni a problemelor social-gospodăreşti.

Atragerea unui mare număr de studenţi în pregătirea adunărilor şi a materialelor ce urmează a fi prezentate, întocmirea unor rapoarte şi a unor planuri de activităţi de bună calitate vor crea, fără îndoială, condiţii ca dezbaterile din cadrul adunărilor să fie deosebit de fructuoase şi să propună măsuri de mare eficacitate pentru viitor.

În adunările şi conferinţele care vor avea loc la nivel de facultate, institut sau centru universitar, studenţii sînt chemaţi să aleagă membrii noilor consilii A.S. şi U.A.S. Manifestînd spirit de răspundere şi exigenţă, ei îşi vor îndrepta, neîndoios, atenţia spre alegerea acelora care — prin pregătirea politică, profesională, experienţă, aptitudini — se bucură de un binemeritat prestigiu, au activitate în mijlocul colectivelor în care lucrează, care dovedesc interes şi pasiune pentru munca pe linie de asociaţie. În componenţa noilor organe să fie aleşi acei studenţi care dovedesc rîvnă şi răspundere în pregătirea lor, tineri disciplinaţi, cu înalt simţ politic, combativi şi activi, model de comportare în facultate, cămin, societate. Este foarte important, de asemenea, să ne îndreptăm atenţia spre studenţii care se pricep să organizeze activităţile întreprinse de asociaţie în domeniul profesional, cultural, sportiv, social-gospodăresc, spre acei oameni iubiţi şi stimaţi de colectiv, care se bucură pe deplin de încrederea lui. În consilii să fie propus şi ales un număr corespunzător de fete, care prin activitatea profesională şi de organizaţie au dovedit că merită să li se încredinţeze funcţii de răspundere.

De o deosebită importanţă este, în această perioadă, prezenţa activiştilor de la Consiliile U.A.S. în institute şi facultăţi. Activiştii centrelor, membrii birourilor C.U.A.S. au datoria să-şi facă simţit sprijinul direct în fiecare asociaţie, ajutînd concret la pregătirea alegerilor şi găsirea unor măsuri concrete de îmbunătăţire a muncii. De asemenea cei care pregătesc adunările e bine să consulte în prealabil şi alte foruri: decanatele şi rectoratele în problemele profesionale, instituţiile de cultură şi alte organe — în vederea găsirii în comun a celor mai potrivite soluţii de a organiza timpul liber.

În sfîrşit, aşa cum se obişnuieşte şi le place studenţilor noştri, la alegerile de asociaţie — ca şi la alte acţiuni din facultăţi — trebuie să fie prezente cîntecul tineresc, atmosfera tinerească. Consiliile au datoria să organizeze după alegeri acţiuni cu masa largă a studenţilor, care să confere un caracter sărbătoresc acestui eveniment.

Învăţînd din experienţa anterioară, în acest an va trebui să se acorde o mai mare atenţie instruirii noilor organe alese. Munca fiecărui consiliu cere o activitate susţinută şi continuă. Consiliile noi alese trebuie ajutate de către activişti U.A.S., Consilii superioare să-şi întocmească planuri de muncă concrete, variate, şi să le traducă în viaţă, organizînd, practic, acţiunile şi manifestările hotărîte în adunările de alegeri.

Adunările şi conferinţele de alegeri, vor marca, fără îndoială paşi înainte în direcţia ridicării muncii din fiecare asociaţie la înălţimea sarcinilor trasate de partid, a sarcinilor ivite din documentele Congresului al VIII-lea al U.T.C.

CORESPONDENŢA

PREMIEREA FRUNTAŞILOR

Simbătă, studenţii de la I.P.G.G. au asistat la o festivitate rară în institutele bucureştene: premierea fruntaşilor în activitatea profesională şi obştească în anul universitar 1965/1966. Iniţiativă demnă de remarcat şi... de urmat.

PE CÎND UN PROGRAM DE ACTIVITATE?

Casa de cultură a studenţilor din Bucureşti nu a pornit încă din plin... motoarele. Un spectacol dat de Teatrul regional de estradă, o seară a studenţilor străini, nu sînt suficiente pentru canalizarea interesului şi atenţiei studenţilor, după o săptămînă de la începerea anului de studii. În plus, festivalul Coşbuc, ţinut de două ori şi repetat, nu ştim de ce, cu prilejul „Carnavalului artelor", nu mai poate înlocui multă vreme desfăşurarea forţelor proprii ale Casei de cultură...

DE CE S-A ÎNCHIS STANDUL DE CĂRŢI?

Standul de cărţi instalat în incinta Facultăţii de limbă şi literatură română a dispărut în mod inexplicabil. Necesitatea existenţei unui centru de librărie în această facultate nici nu poate fi pusă la îndoială. Ea este, mai mult, o datorie faţă de tinerii îndrăgostiţi de literatură. De o săptămînă însă standul a dispărut, iar cărţile au fost depozitate în sala clubului, împiedicînd începerea activităţii acestuia. Aşteptăm o neîntîrziată redeschidere a standului care, trebuie amintit, reprezintă nu numai un ajutor spiritual, ci şi o înlesnire materială acordată de stat studenţilor care-şi pot procura cărţile în rate.

Eugen PATRICHE

CĂMINE ŞI LABORATOARE MODERNE

La Institutul pedagogic din Bacău şi-au deschis cursurile în acest an universitar 5 facultăţi cu 750 de studenţi (la înfiinţare în 1961 institutul avea 3 facultăţi, întrunind 143 studenţi). În acest interval de timp s-au realizat pentru studenţii băcăuani numeroase săli de cursuri, amfiteatre încăpătoare, laboratoare înzestrate cu aparatele cele mai moderne, biblioteci cu un fond de 50.000 de lucrări, un cămin şi o cantină modernă.

Rodica TODERIŢA

13 LUCRĂRI ŞTIINŢIFICE LA PETROŞENI

Deşi abia la început de an, studenţii petroşeneni cunosc deja febra pregătirii intense pentru un „examen" profesional de mare importanţă: Seminarul naţional studenţesc pe probleme de geologie şi industrii extractive, care va avea loc în luna noiembrie la Bucureşti.

13 lucrări ştiinţifice — rod al unor consistente sesiuni ştiinţifice care au avut loc la sfîrşitul anului trecut, vor însemna aportul adus de studenţii din Petroşeni la reuşita acestei consfătuiri.

Comunicările ce vor fi prezentate la apropiatul seminar sînt o dovadă a activităţii fructuoase a celor 14 cercuri ştiinţifice existente în cadrul Institutului de mine din Petroşeni.

Nicoleta TOIA

ORARUL, ETERNA POVESTE

Ştim cu toţii că, în prima zi a cursurilor, o dată trecut pragul facultăţii, paşii se îndreaptă grăbiţi către fişiere. Ce cursuri, ce seminarii ne sînt programate?

Surprinzător dar plăcut faptul că în anul universitar care abia a început lucrurile stau bine sub acest aspect în mai toate institutele bucureştene. E o satisfacţie să găseşti în perfectă ordine Medicina, Politehnica, I.S.E.-ul, Dreptul şi Filozofia, Agronomia, unde orarele sclipesc tot atît de puternic ca şi culoarele frumos împodobite. Mai mult decît atît, ele au fost afişate o singură dată — şi în formă definitivă — pentru întreg semestrul I.

Spuneam „în mai toate", pentru că, în primele zile de cursuri, Facultatea de limbă şi literatură română nu avea repartizate săli pentru toate seminariile. Pe orarul anului III, semnele de întrebare înlocuiau cifrele care ar fi trebuit să indice exact numărul sălii de curs şi seminar. Profesori şi studenţi, deopotrivă de nedumeriţi, erau nevoiţi să pornească în adevărate „călătorii" pentru a găsi în sfîrşit un spaţiu „liber".

Aceeaşi încurcătură se petrece şi în cazul seminariilor ce nu se desfăşoară în incinta Universităţii. Ajunşi în clădirea respectivă, studenţii caută cu disperare numărul sălii indicate pe orarul facultăţii (cazul seminariilor care se ţin la DANIELOPOL).

Astăzi, în 10 octombrie, secretariatul Facultăţii de limbă şi literatură română a scos din cadrul orarului general programul anului trei, pentru a-i aduce cuvenitele rectificări. Acum nu se mai beneficiază de nici un orar...

Florica POPESCU

CETATEA DE LA DĂBÎCA

Transilvania oferă istoricilor şi arheologilor un nesecat tezaur de vestigii preţioase pentru lămurirea unor probleme fundamentale din istoria patriei. Unele dintre aceste dovezi, privitoare la situaţia populaţiei româneşti din veacurile IX—XI şi la organizarea politică a românilor transilvăneni în această perioadă, le-au scos la iveală săpăturile arheologice sistematice de la şantierul Dăbîca, desfăşurate în vara anilor 1964—1966 de un colectiv al Institutului de istorie al Academiei, filiala Cluj şi al Muzeului de istorie din acest oraş.

În legătură cu aceste cercetări ne-am adresat tovarăşului prof. dr. docent ŞTEFAN PASCU, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

— PE CE BAZĂ ISTORIOGRAFICĂ AU ÎNCEPUT CERCETĂRILE ARHEOLOGICE DE LA DĂBÎCA ?

—Hotărîrea de a cerceta realităţile de la Dăbîca a fost impulsionată de unele ştiri păstrate în izvoarele scrise ale vremii, precum şi de unele descoperiri întîmplătoare mai vechi. În cronica cunoscută sub numele Gesta Hungarorum, operă a unui notar anonim al regelui Bela al III-lea, se menţionează existenţa unui ducat (voievodat) al Transilvaniei, condus de voievodul român Gelu, care îşi avea cetatea de scaun în apropierea Someşului. Această indicaţie neprecisă este întregită de o altă cronică (Chronicon pictum vindobonense) în care se menţionează un episod petrecut în anul 1068. Se spune anume că în acel an regele maghiar Ladislau cel Sfînt, în urmărirea pecenegilor, s-a oprit o săptămînă în cetatea Dăbîca (castrum Doboka). Indicaţia din cronică confirma deci existenţa unei cetăţi destul de importante pentru acea vreme. Aceste două ştiri permit ipoteza identificării cetăţii din vremea lui Gelu cu aceea menţionată pentru anul 1068.

Se mai ştia de asemenea din izvoarele istorice că în a doua jumătate a veacului al XII-lea a fost organizat un comitat al Dăbîcei. În numeroase cazuri numele comitatelor era indicat de numele celui mai important centru politic, administrativ şi militar din comitatul respectiv. Deci, centrul comitatului Dăbîca trebuie să fie aşezarea omonimă, pomenită de altfel în izvoarele secolelor XII şi XIII în mai multe rînduri, fie ca localitate întărită (castrum), fie în legătură cu populaţia acestei localităţi, iobagi ai cetăţii sau oameni ai cetăţii (**iobagiones castri** sau **castrenses**).

Unele descoperiri întîmplătoare de acum circa 25 de ani au constituit un imbold în plus pentru colectivul de istorici şi arheologi din Cluj de a întreprinde o cercetare ştiinţifică şi sistematică pentru luminarea situaţiei acestei cetăţi.

— CARE SÎNT REZULTATELE PRIMELOR INVESTIGAŢII EFECTUATE LA DĂBÎCA ?

Primele cercetări au fost încurajatoare. Încă de la început s-a putut identifica cetatea de la Dăbîca pe un platou deasupra satului străjuit de Valea Lonei care se varsă la o depărtare de 15 km în Someş. Pe acest platou (promontoriu), cu două din laturile sale destul de abrupte, ochiul obişnuit cu asemenea cercetări descoperă cu uşurinţă existenţa a patru valuri de pămînt, care reprezintă tot atîtea incinte ale unei aşezări întărite. Primele secţiuni trasate încă din vara anului 1964 au scos la lumină urmele zidurilor ridicate în diferitele etape prin care a trecut această cetate. Cea dintîi incintă, de proporţii remarcabile, era străjuită de un val de pămînt a cărui adîncime şi lăţime confirma existenţa unei cetăţi de proporţii neobişnuite.

Obiectele descoperite în această incintă: ceramică, vîrfuri de săgeţi, fragmente de fiare de plug, obiecte de podoabă (pandantive, inele, cercei) confirmau existenţa aşezării şi funcţiunile sale militar-administrative în veacurile IX şi X. **Confirmau prin urmare aserţiunea cuprinsă în Gesta Hungarorum cu privire la o cetate din vremea voievodului Gelu.** Dacă sistemul de fortificare, tehnica zidurilor, obiectele arheologice descoperite în vara anului 1964 nu ofereau dovezi suficiente pentru o datare certă a cetăţii în veacurile IX—X, descoperirile din vara anilor 1965, 1966 înlătură orice dubiu. Săpăturile efectuate anul trecut au scos la lumină poarta de intrare în cetate, situată pe latura de nord, la punctul unde şanţul de apărare al primelor două fortificaţii se întîlneşte cu poarta terasei. Construirea unei porţi flancată de turnuri de lemn dădea cetăţii un aspect monumental. Concomitent cu continuarea săpăturilor la aşezarea întărită a cetăţii s-au întreprins primele sondaje pentru dezvelirea şi studierea aşezării săteşti la marginea cetăţii. S-au descoperit cu acest prilej mai multe locuinţe (bordeie şi locuinţe de suprafaţă). Locuinţele de suprafaţă, mai ales, dintre care unele cu două încăperi, avînd temelie de piatră şi mărime apreciabilă, dovedeau o aşezare statornică, locuită de o populaţie sedentară, ajunsă la un grad de cultură evoluat. Gradul de civilizaţie al acestei populaţii cu ocupaţii agricole şi de creşterea animalelor poate fi apreciat şi mai limpede pe baza obiectelor descoperite în aceste locuinţe: ceramica locală, lucrată la roata rapidă într-o tehnică superioară, aminteşte ceramica provincială romană păstrată de-a lungul veacurilor de o populaţie sedentară ce nu şi-a părăsit nici un moment vetrele strămoşeşti. Faptul că populaţiile ce s-au perindat pe aceste meleaguri (avarii, slavii, pecenegii, ungurii) nu cunoşteau tehnica complexă a executării vaselor la roata rapidă indică, fără îndoială, existenţa populaţiei autohtone Ceramica locală, ca şi ceramica pictată de factură bizantină, pintenii din fier, placaţi cu foiţe subţiri de aur pe întreaga suprafaţă, de factură carolingiană adeveresc, pe de o parte, continuitatea neîntreruptă a populaţiei băştinaşe de-a lungul veacurilor, iar pe de altă parte — relaţiile economice şi politice ale acestei populaţii cu imperiul bizantin şi cu imperiul carolingian. Menţionăm de asemenea că săbiile, săgeţile, pumnalele descoperite în aceleaşi aşezări erau folosite de persoane cu o poziţie socială şi politică superioară (juzi sau cneji români), deoarece avarii, pecenegii, ungurii nu foloseau pinteni în secolele VII—X.

— ÎN CE CONSTĂ SUCCESUL CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE ÎNTREPRINSE LA DĂBÎCA, ÎN ULTIMELE LUNI ?

— Săpăturile arheologice efectuate în vara acestui an întregesc în chip fericit dovezile cercetărilor antecedente. Aşa, de pildă, atelierul complex de fierărie, cuptorul central şi altele secundare cu bucăţile de fier databile din aceeaşi vreme (sec. IX—X) adeveresc şi practicarea meşteşugului fierăriei pentru nevoile cetăţii şi ale populaţiei din aşezarea sătească. Substrucţiile unei biserici descoperite recent la marginea cetăţii, mormintele cu inventarul lor (cercei, inele, pandantive în tehnica granulaţiei, monedele bizantine din secolul X) sînt dovezi indubitabile cu privire la existenţa şi funcţiunea politico-militară a cetăţii de la Dăbîca în veacurile IX—X, adică în vremea voievodatului lui Gelu. Este greu de afirmat dacă cetatea de la Dăbîca a fost reşedinţa voievodului Gelu, amintită în cronica lui Anonymus. Este neîndoios însă faptul că ne aflăm în faţa unei aşezări întărite şi a unei aşezări săteşti din acea vreme.

Toate descoperirile converg spre dovedirea existenţei unei cetăţi voievodale a acelui timp: proporţiile cetăţii, sistemul de fortificaţie, obiectele de lux de import, locuinţele, biserica, cimitirul cu inventarul scos la lumină.

— DIN ISTORIA FRĂMÎNTATĂ A TRANSILVANIEI VEACURILOR X—XII ŞI-A LUAT ŞI CETATEA DĂBÎCA PARTEA EI DE SUFERINŢĂ ŞI LUPTĂ.

— Cetatea Dăbîca a cunoscut într-adevăr momente de grea încercare. În faţa incursiunilor triburilor pecenege mai întîi, a celor maghiare după aceea, cetatea Dăbîca a fost un punct de rezistenţă al populaţiei băştinaşe, care îşi apăra modul de viaţă şi formaţiunile sale politice. Asemenea incursiuni au pricinuit distrugeri cetăţii care a trebuit să fie refăcută apoi pentru a-şi îndeplini mai departe rosturile. Săpăturile din vara anilor 1964—1966 au pus în evidenţă urmele acestor vicisitudini. Întărituri din lemn şi palisade incendiate mărturisesc momentele critice prin care a trecut această cetate în veacul al X-lea. Alte întărituri şi alte valuri adeveresc refacerea cetăţii, amplificarea şi continuarea activităţii sale.

Cimitirul cu inventar din veacul al XI-lea (obiecte de podoabă şi monede), substrucţiile altei biserici pe locul celei mai vechi confirmă rolul însemnat al cetăţii şi în această perioadă. Devenit centru al comitatului Dăbîca pe la mijlocul veacului al XII-lea, cetatea de la Dăbîca, ca şi alte cetăţi asemănătoare, a îndeplinit funcţiuni politice, administrative şi militare. Întăriturile ei au fost refăcute tot din pămînt şi lemn, adăugîndu-se acestora probabil şi unele ziduri de piatră, mai ales în jurul donjonului — turnul de strajă al cetăţii.

— CUM S-A AFIRMAT CETATEA DĂBÎCA ÎN SECOLELE URMĂTOARE ?

— Ca şi alte aşezări şi cetăţi din ţările Europei răsăritene şi chiar centrale, cetatea de la Dăbîca a cunoscut urmările marei invazii tătaro-mongole de la 1241. Ea a fost incendiată, distrusă în mare parte, populaţia decimată sau dusă în robie. Primejdia unor noi invazii şi funcţiunile de centru al comitatului explică refacerea cetăţii în a doua jumătate a secolului al XIII-lea. Se ridică acum o curtină de piatră, cu un zid gros de aproape trei metri, formată din blocuri de piatră legate cu mortar.

După această dată, cetatea de la Dăbîca, reşedinţa comitelui şi a comitatului, a suferit unele reparaţii şi adăugiri de ziduri noi. Importanţa cetăţii în această perioadă a sporit şi importanţa aşezării invecinate, pomenită tot mai des în documentele vremii, pentru ca la 1513 întreg complexul să fie ridicat la situaţia de tîrg (oppidum).

Poarta cetăţii, indicînd rosturile importante ale aşezării, este reprezentată de sigiliile unor documente emise de voievozii Transilvaniei la începutul veacului al XV-lea. De la această dată însă rosturile cetăţii de la Dăbîca şi ale aşezării aparţinînd acesteia sînt mereu în scădere. Ridicarea altor aşezări din apropiere, ca aceea de la Bonţida şi apoi cea de la Gherla, deplasează spre acestea centrul de greutate al comitatului. Cetatea Dăbîca îşi încheie existenţa la începutul secolului al XVII-lea, cînd este distrusă complet de generalul imperial Basta, iar pietrele rămase din demolarea zidurilor sînt folosite de nobilul Dionisie Banfy pentru clădirea castelului său de la Bonţida.

Vreme de şapte veacuri cetatea Dăbîca a avut un rol important în istoria Transilvaniei şi a populaţiei româneşti a acestei provincii. Ea a cunoscut vremuri de glorie în primele veacuri ca centru al celei mai importante formaţiuni politice, voievodale a Transilvaniei, ca una din reşedinţele voievodului Gelu. Apoi, cînd acest voievodat a ajuns la o putere deosebită, a fost martor al luptelor pe care populaţia românească le-a purtat împotriva unor străini invadatori, pentru apărarea acestor meleaguri. Importanţa cetăţii s-a păstrat şi în perioadele următoare ca centru politic şi militar al acestor teritorii, ca strajă a drumului pe care era transportată sarea de la exploatările din apropiere, Sic şi Ocna Dejului, spre locurile de depozitare şi desfacere. Nu numai importanţa comitatului Dăbîca, dar şi aceea a cetăţii de reşedinţă explică includerea în titlul voievozilor Transilvaniei şi a aceluia de comite de Dăbîca. **În sfîrşit, urmele de viaţă statornică descoperite în cetatea şi în aşezarea de la Dăbîca, începînd din neolitic pînă în zilele noastre, adeveresc continuitatea neîntreruptă a populaţiei băştinaşe de-a lungul veacurilor.** Se confirmă şi prin ceea ce s-a descoperit la Dăbîca o realitate istorică nedezminţită, anume că **populaţia băştinaşă, în toate timpurile, a trăit şi s-a organizat pe întreg teritoriul patriei în regiunile de dealuri şi de coline, în regiunile de şes şi de cîmpie şi nu s-a retras niciodată în ascunzişul codrilor sau în văgăunile munţilor.**

Continuarea lucrărilor pe şantierul de la Dăbîca ne va oferi alte dovezi tot atît de concludente ca şi pînă acum. Toate acestea îndreptăţesc dorinţa cercetătorilor clujeni ca şantierul arheologic de la Dăbîca să devină un şantier naţional, deschis tuturor celor ce doresc să cunoască perioade importante din istoria patriei pentru care documentarea din alte izvoare este mai săracă, să cunoască trecutul de strădanii paşnice şi de luptă a poporului nostru pentru crearea şi apărarea bunurilor materiale şi spirituale, pentru păstrarea fiinţei sale naţionale.

Convorbire realizată de Georgeta RUŢĂ

MAGAZINU ISTORICU PENTRU DACIA

sub redacţia „Vieţii Studenţeşti"

Anul I în perspectivă şi retrospectivă

Împrejurimile Braşovului trezesc şi stimulează dorinţa de a lua înălţimile pieptiş, tentează ambiţiile celor ce vor să cucerească orice pisc, ale celor care nu se tem de greutatea ascensiunii. E drept, sînt şi unii care gîfîie numai uitîndu-se la pantă. Cărarea abruptă ce duce spre culmile ştiinţei îi desparte însă pe unii de ceilalţi.

Un grup de studenţi în prima zi a anului universitar.

Un grup de studenţi după primul an universitar.

Faţă în faţă, iluziile, hotărîrile, ezitările unora se confruntă cu bilanţul celorlalţi. Văzut în perspectivă sau retrospectiv, anul I nu arată la fel.

Cei din anul II au pornit exact acum un an la drum cu aceleaşi intenţii. Majoritatea au ajuns — ca să menţinem comparaţia — pînă sus pe creastă, au promovat fără a scăpa însă de restanţe. Unii au rămas însă repetenţi, au fost exmatriculaţi. De ce se pierd pe drum atîtea intenţii bune?

Cum se exercită asupra noilor studenţi influenţa mediului universitar în care au intrat? Ori, poate, nu se exercită? *Şi de fapt cum se manifestă la Institutul politehnic din Braşov „atmosfera universitară"?*

ANUL I. CUM ÎL VĂD EI...

Au ieşit din liceu, au intrat într-un mediu nou — universitar. Vilhelm Löffler presupune că va învăţa cu colegii de cămin „lucruri legate de specialitate ; va umbla cu lucrările practice prin ţară" ; M. Bănucu — singura fată dintr-o grupă de la Industrializarea lemnului — ştie că „e vorba de timp mai puţin şi mai multă exigenţă ; frecvenţa regulată e absolut necesară, iar ţinuta — fiecare să se comporte cum vrea". I. Hodor, care a fost la internat, răsuflă uşurat că nu mai are pedagogi, apreciază că acum „se apelează la conştiinţă, mai ales cînd e vorba de învăţătură, dar şi în alte împrejurări ; mediul e mult mai ridicat din punct de vedere intelectual". Iosif Nicoară se referă şi el la „mediul superior... trăieşti printre oameni intelectuali, actele acestora te influenţează şi pe tine".

„Intrarea mea în viaţa universitară cred că constituie intrarea mea în viaţă. De acum încolo va trebui să cîntăresc bine fiecare lucru pe care-l voi face" — opinează Costel Berlin. Sentimentul unei răspunderi sporite l-am întîlnit şi la Paul Caftangioglu, care, mai în vîrstă decît colegii lui cu vreo 10 ani, înţelege viaţa universitară ca implicînd „multe obligaţii în ceea ce priveşte comportarea sub toate aspectele. Am convingerea că viaţa aceasta constituie un prilej de a obţine mari satisfacţii şi o completare a caracterului fiecărui individ pe linia înţelegerii răspunderii sociale".

Încă neconturate precis, uneori puţin copilăreşti, convingerile tuturor studenţilor din anul I cu care am discutat pornesc de la premisa unanim acceptată a unei răspunderi deosebite faţă de muncă, a evoluţiei lor într-un mediu intelectual cu cerinţe deosebit de ridicate.

ANUL I. CUM L-AM VĂZUT NOI

Anul II. Să privim acum puţin înapoi spre cel care a fost anul I. „Extraordinar cît se dormea. Din camera mea plecam uneori singur la curs ; se zăcea în pat dormind. Eu mai cumpăram reviste, dar cum le aduceam aşa rămîneau, pe masă". „Mîine avem laborator cu cadrul didactic care ţine şi curs — în mod sigur o să verifice prin întrebări dacă am învăţat. La primul seminar de rezistenţă asistentul ne-a prevenit că data viitoare dăm extemporal. Trebuie să venim cu caietul de teme — ne pune notă la caiet". „Aşa era şi anul trecut : un coleg nu şi-a făcut o dată exerciţiile pentru acasă — asistentul l-a scos din seminar şi l-a pus absent. Parcă am fi la liceu". „Pînă la realizarea unei atmosfere universitare mai avem încă ; majoritatea studenţilor la noi au o înfăţişare decentă, o ţinută civilizată. Totuşi, e necesară şi o anumită comportare de intelectual. Ai o minte mai coaptă, nu-ţi mai poţi permite golănii, puştisme, nu-i admisibil să bei pînă ajungi să-ţi pierzi controlul. Şi totuşi... Pe coridoarele căminului se scuipă încă, se aruncă mucuri, la cantină constaţi că unii nu ştiu să mănînce ; e neplăcut. Dar cînd atragi unuia atenţia, te repede".

CÎTE O CIOCOLATĂ

Interlocutorii noştri nu erau cei mai slabi studenţi din anul II, dar numai puţini dintre ei se numărau printre fruntaşi. Nu aş vrea să discutăm aici ce s-ar întîmpla dacă s-ar renunţa brusc la dădăceala şcolărească pe care ei nu o agreează — şi trebuie să recunoaştem că e într-adevăr străină specificului studiului universitar. Mulţi ar trece probabil prin clipe grele. Dar, conştienţi ei înşişi de asta, nici unul nu refuză efortul ce li s-ar impune. Înconjuraţi însă mereu de grija manifestată de asistenţi şi profesori într-un mod care le aminteşte de liceu, multora dintre ei simţul de răspundere li s-a tocit. Trăiesc deja cu impresia că studiul a devenit preocuparea cadrelor didactice şi nu a lor, că asistenţii sînt mai interesaţi ca ei să înveţe, decît ar trebui să fie ei înşişi. Un conferenţiar, apreciat de studenţi pentru calitatea prelegerilor pe care le ţine, obişnuieşte să interogheze la curs. Cel care răspunde bine primeşte ca recompensă, pe loc, o ciocolată. Are rost oare să preluăm în învăţămîntul superior experienţele pozitive din cel preşcolar?

Toţi interlocutorii noştri au propus în diverse variante popularizarea normelor unanim acceptate ale „bunelor maniere". A tot ceea ce oamenii au ajuns să recunoască printr-un consens general ca atribute ale unei comportări demne, civilizate. Crearea unui climat intelectual, academic, în sensul cel mai larg, mai bun şi mai deplin al acestor termeni, cere totuşi un mentor. El nu poate apare spontan. E aici un cîmp larg de acţiune pentru asociaţii, dar mai ales pentru cadrele didactice. Contribuţia lor, după cum ne spunea prof. univ. Aurel Drăgulănescu, şeful catedrei de matematici, e hotărîtoare în crearea unei atmosfere care să impună ea însăşi o ţinută demnă, o comportare exemplară, respect faţă de instituţie, de cadrele didactice şi de colectiv. Aceasta cere însă din partea întregului corp profesoral, după cum remarca tovarăşul profesor, o permanentă exigenţă, o preocupare foarte atentă pentru fiecare amănunt al comportării studenţilor, al prezentării lor atît la examene şi cursuri cît şi pe culoarele institutului, pe stradă, la spectacol şi în localurile publice — oriunde profesorul şi studentul se întîlnesc în cadrul vieţii oraşului.

B. ANDREI

LA DOLCE VITA

Există astăzi mai multe romane poliţiste decît evenimente poliţiste, şi, după toate probabilităţile, începem să avem mai mulţi foiletonişti decît foiletoane. Zelul foiletonistic şi caracterologic s-a orientat cu toată energia şi convingerea spre cafenele, bluejeansuri şi frizură.

Trecînd peste uraganele foiletonistice, îmi propun să mă opresc, cum e şi firesc, şi asupra unor cazuri aparent mai puţin spectaculoase. Declar, înainte de toate, că nu am nimic cu persoanele incriminate şi nici nu aş putea avea : eu sînt o fiinţă imaterială, prin urmare, ceva mai mult şi ceva mai puţin decît colegul Argus. Am o capacitate nelimitată de deplasare în timp şi spaţiu. Sînt prin urmare un om invizibil.

Dar mai bine să trec la fapte. Se prezintă atunci cînd i se oferă ocazia prin intermediul a două silabe... Lia. Alte detalii asupra numelui le puteţi obţine de la secretariatul Facultăţii de limbi romanice şi clasice din Bucureşti. Este studentă în anul al IV-lea la Franceză şi nu se deosebeşte prea mult de ceilalţi muritori de pe un bulevard aglomerat. Poartă invariabil aceeaşi scurtă din piele de căprioară, puţin tocită, puţin lustruită — aşa cum crede ea că-i stă bine unui student silitor. E mai mult solidă decît grasă : o Anita Eckberg locală, puţin mai vulgară, adică mai puţin simbolică.

Dar, dacă se va întîmpla să treci pe un bulevard central şi dacă, datorită hazardului, va trece şi ea pe acolo, dacă tot prin hazard eşti destul de drăguţ sau destul de bine îmbrăcat, ea îţi va zîmbi şi nu trebuie să te mire. Dacă nu ai altceva mai bun de făcut şi o vei acosta, vei reuşi să te înţelegi de minune cu ea, mai ales dacă veţi intra la unul din barurile care s-au înmulţit precum ciupercile. Dacă s-a întîmplat apoi să te desparţi de ea şi dacă peste cîteva ore o vei zări într-un alt bar, cu un alt plătitor, în nici un caz nu trebuie să te mire. Ai fi putut s-o întîlneşti la mare cu „străinii". Ai fi putut-o vedea coborînd în faţă la Lido dintr-un „Impala" cu număr nord-african. Ai fi putut s-o zăreşti dînd din picioare la Melody din Mamaia, unde numai biletul de intrare costă cît bursa unui student pe cinci zile. A fost la Barul Internaţional din port, acolo unde bravii băieţi ai marinei se încaieră uneori. O poţi vedea la Ambasador cu un bătrîn mascul ramolit, după ce fusese la Grădiniţa cu un tînăr actor de film mai mult beţiv decît talentat. O vezi pretutindeni acolo unde se găseşte alcool, ring şi bărbaţi.

Şi-a făcut o profesiune din circiumi, bărbaţi şi maşini. O vezi la Cina. O vezi la Continental. O vezi la Hotel Nord. O vezi la Parcul Trandafirilor. A venit de la Cluj, nu se ştie în ce condiţii, dar le bănuiesc. Nu-i cunosc biografia. Antecedentele ei nu mă interesează. Mă refer la ea fără patimă, ca la un fenomen pe care trebuie să-l descriu în mod pozitivist. Este studentă. O poţi găsi cu toate acestea în multe din circiumile fundamentale ale oraşelor.

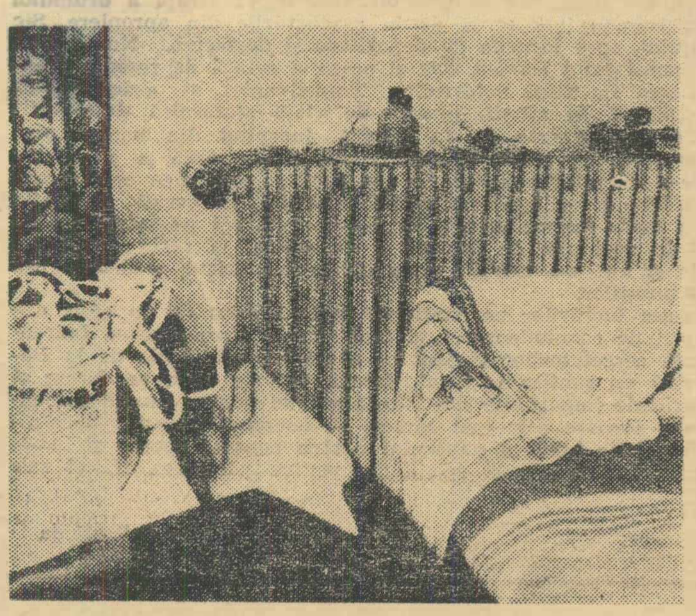
Nu încerc să mai lungesc descrierea. O puteţi face voi, chiar cei care nu aveţi absolut de loc imaginaţie. Dar, dacă vreodată voi scrie o monografie a vieţii nocturne a Bucureştiului, nu o voi putea omite sub raport documentar, va trebui să-i utilizez mărturiile.

O cheamă Lia. Este studentă. Şi vă poate vorbi despre ceea ce înseamnă La dolce vita.

Dar poate că ar fi bine mai întîi să-i vorbiţi voi. Aveţi cuvîntul.

OMICRON

CE NE FACEM, FETELOR?

Întrebarea de mai sus o adresăm locatarelor camerelor nr. 320 şi 323 — studente ale secţiei franceză, Facultatea de limbi romanice, Bucureşti — ale căror „cărţi de vizită" le reproducem graţie promptului nostru ochitor, Argus.

Dacă, încă din primele zile ale anului, camerele care v-au primit atît de frumos aranjate au căpătat această înfăţişare de bazar, ce ne facem, fetelor?

TIPUL SPORTIV ȘI BUNELE MANIERE

Una din trăsăturile care au devenit comune cetățenilor epocii noastre, căpătind o rapidă extindere și generalizare, este, în mod neîndoielnic, pasiunea pentru sport. Fie pentru sportul practicat, fie pentru sportul comentat. Aici, fiindcă veni vorba, poate că își are locul paranteza în care să spunem că, din păcate, preferința și dăruirea au prioritate în cea de a doua formă — generatoare de logoree și nu în prima — generatoare de sănătate.

Dar, oricum am lua lucrurile, fapt este că, sportul, viața sportivă, calitățile sportive, preocupările sportive, gestica sportivă, își pun din plin pecetea asupra existenței noastre, asupra modului nostru de-a exista.

Întrecerea sportivă și precizia mișcărilor reclamate de sport, viața pe stadion sau în contextul marilor competiții, spiritul camaraderesc de echipă și lejeritatea, spontaneitatea care caracterizează fiecare gest, fiecare mișcare, fiecare reacție a sportivului, pe de o parte, precum și patima care-i încinge pe spectatorii din tribunele stadioanelor, încordarea nedirijată a urmăririi spectacolului sportiv, spontaneitatea exclamațiilor și modelarea vocabularului în funcție de emoțiile pe care le oferă fiecare clipă, declanșarea nemeditată a marilor pasiuni și-a marilor trăiri, înlocuirea bruscă a unei emoții prin alta, în fine, toată pasiunea relaxată, aș spune, care caracterizează viața unui stadion, a unui ring, a unei săli de sport într-o zi de meci, toate acestea și-au pus amprenta asupra felului nostru de-a exista, asupra trăirilor noastre, asupra modului în care se manifestă ele în comportament.

Cu alte cuvinte: sportul și-a pus amprenta lui sănătoasă asupra felului nostru de a ne purta, de a ne îmbrăca, de a renunța la prejudecăți, știind să fim mai siguri pe gestul nostru spontan. A ușurat, în ceea ce privește maniera, talgerul convenției, făcînd să atîrne mai mult cel al firescului și, prin asta, subliniind nota de autenticitate a comportărilor noastre, nota de sinceritate. Atribut de mare valoare, pe care nu putem să-l considerăm decît un cîștig.

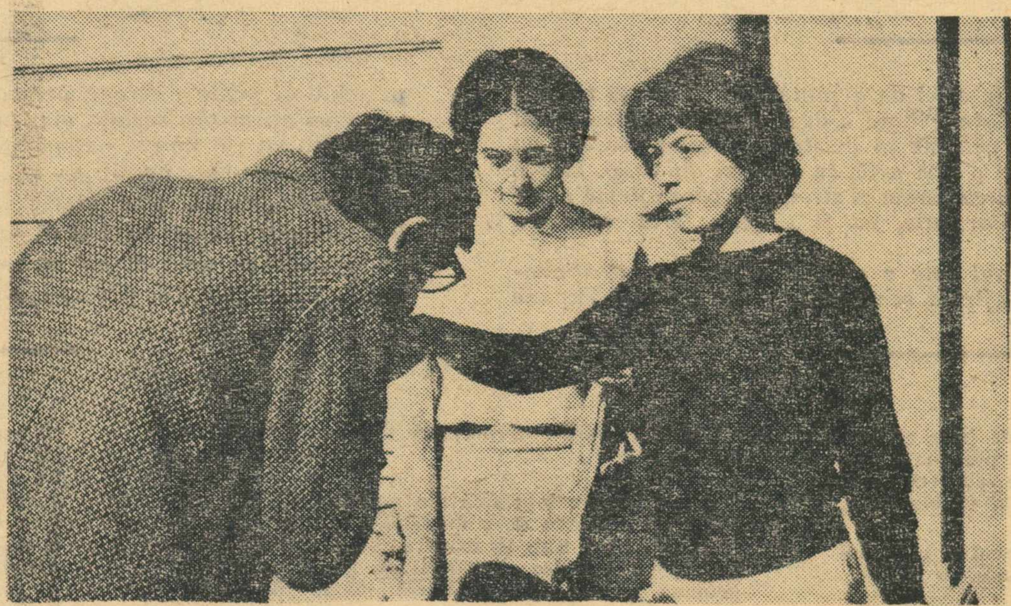
Cu toate astea, însă, am impresia că, uneori, exagerarea acestui mod de a te comporta are rezultate negative. Alura, chipurile sportivă, vine să ascundă uneori grobianismul, lipsa de prejudecăți ajunge a fi doar manifestarea aparentă a lipsei de respect pentru omul cu care ai de-a face, gestica lejeră și rostirea sonoră ajung a dovedi nu sinceritate, ci lipsă de discreție, iar neglijența se scuză prin — chipurile — permisiunea pe care ne-o luăm de-a introduce echipamentul sportiv în salon.

Acesta este reversul medaliei, este exagerarea pe cealaltă latură, este, în ultimă instanță, o tendință negativă, care nu ține cont de întreaga evoluție a legilor manierei, dovedește în ultimă instanță lipsă de manieră.

Aceste noi atribute, pe care le capătă în mersul de adîncire a firescului legile manierei, pot fi — după părerea mea — înțelese numai în contextul întregii preocupări pentru un comportament civilizat, pe care au avut-o oamenii de-a lungul vremurilor, preocupare la baza căreia stă respectul reciproc. Maniera — ca să-i zicem așa — sportivă are haz și rost și își impune locul ei numai în măsura în care își consemnează trăsăturile venind să înlocuiască elementele perimate ale formei, dar păstrînd conținutul noțiunii de manieră: bunul simț. Așa stînd lucrurile, cred că nu este vorba, în ultimă instanță, de o formulă nouă, ci de aspectele noi pe care le capătă comportarea în societate, exteriorul relațiilor dintre oameni, în contextul istoric al epocii noastre.

Sînt acestea doar cîteva prezumții care, cred, ar stîrni interesul unei discuții mai largi și s-ar îmbogăți cu o seamă întreagă de elemente concrete din viața fiecăruia dintre noi. Cuvintele participanților la un prim colocviu despre „tipul sportiv și bunele maniere" nu vor fi decît o introducere la un larg schimb de opinii și de idei în legătură cu acest fenomen, și la care vă invităm să subscrieți...

Corneliu LEU

Un gest cu adevărat manierat...

INTRODUCERE LA UN COD APOCRIF al manierelor

CONSTANTIN MUSTAȚĂ, Facultatea de electromecanică, Cluj:

Sportul influențează foarte mult comportarea oamenilor. Pe un sportiv îl ghicești adeseori după ținuta sa deschisă, sinceră, după încrederea pe care ți-o inspiră, după seriozitatea și demnitatea sa. Un sportiv adevărat nu se dedublează în viața de toate zilele, nu se disimulează. El e același pe stadion ca și pe stradă sau în amfiteatru, adică perseverent, tenace, laborios, perfecționîndu-și măiestria sportivă și profesională cu o răbdare de bijutier. Deci sportul influențează foarte mult și trăsăturile de caracter ale omului, constituind astfel un mijloc de educare a însăși conștiinței umane.

Practicarea sportului te ajută foarte mult în viața cotidiană, în ce privește ținuta plăcută, armonioasă, elegantă, fără ostentație, în gestul larg, expresiv fără exagerare, în mișcarea distinsă, grațioasă fără afectare, în echilibrul vieții interioare, spirituale și biologice. Excepții de la această regulă se întîlnesc! Cei care abuzează de gloria lor sportivă și cresc automat, o dată cu performanțele, în fața propriilor lor simțuri, cei care își exagerează calitățile și în virtutea succesului, a aplauzelor, a uralelor de pe stadion cred că își pot permite orice... Dar de obicei aceștia sfîrșesc prin a fi fluierați și la propriu și la figurat în societate.

...și unul, ca la ieșirea din stadion!

MIRCEA IOAN — Facultatea de electromecanică, Cluj:

Se observă că sportul influențează foarte mult și asupra ținutei vestimentare. Cămașa descheiată la gît, care imită culorile maieurilor și bluzelor de pe stadion, pantalonii scurți, care dau un aer de degajare, de lejeritate, pantofii ușori, elastici, care trec de pe gazon pe asfalt, toate acestea imprimă ținutei noastre un aer de prospețime, de farmec personal, de franchețe, de putere, de optimism. Nu e mai puțin adevărat însă că e neplăcut să întîlnești, de pildă, la cantină sau într-o sală de spectacol un prieten sau un necunoscut în maieu, în pantaloni scurți. E disgrațios. Aici intervine bunul simț — arbitru al echilibrului în comportare și în ținuta exterioară.

ION MĂRGINEANU — Facultatea de electrotehnică, Iași:

Comportamentul, în general, este dictat de caracterul fiecărui om, de împrejurările în care se află și mai ales de educația pe care a primit-o sau și-a însușit-o. Bunele maniere despre care vorbim sînt influențate în proporție covîrșitoare de arta plastică, de televiziune, de cinematograf, de teatru, de literatură, de estetică etc. În cadrul acestui context sportul reprezintă desigur o verigă importantă. De ce? Sportul este o necesitate fiziologică! Dar alături de aceasta se pune și problema influenței etice și estetice a sportului, a educării unor caracteristici de comportament, a educării unor trăsături temperamentale ale omului etc.

PETRESCU VALENTIN — Facultatea de chimie industrială, București:

Fac box de cînd eram elev. Acest sport mi-a adus nenumărate bucurii și satisfacții. Eram junior cînd am cîștigat titlul de campion republican la categoria mea. Pot să vă spun că boxerii sînt în proporție de 99 la sută oameni integri, oameni sobri în viața de toate zilele, deși acest sport pare, după unii, brutal și poate chiar... crud. Boxul e un sport frumos, tehnic, care prilejuiește un spectacol de calitate, artistic, atunci cînd e practicat cu măiestrie. Boxul te învață cîteva lucruri elementare, esențiale, îți stimulează voința, curajul, prezența de spirit, imaginația, pentru că e o luptă deschisă, sinceră, bărbătească, cavalerească. Acest sport are un regulament complex în care ți se atrage atenția că nu ai voie să lovești sub centură, nu ai voie să lovești după ceafă sau în timp ce arbitrul dictează „stop" sau „breck"; boxul are și el deci un cod al manierelor, mai mult sau mai puțin elegante, pe care jucătorii îl respectă cu strictețe. Eu cred că lejeritatea, comportamentul deschis, direct, pe care ți le conferă sportul, aproape fără să vrei, sînt atribute care ne folosesc în viața cotidiană. O îmbrățișare după succesul profesional al unui coleg, o bătaie prietenească pe umăr, sînt gesturi care se transferă de pe stadion în amfiteatru. Dar într-o sală de concert sau la o serată dansantă ele par deplasate. Comportarea noastră trebuie să împrumute solemnitatea și distincția evenimentului sau a momentului pe care-l trăim, iar comportarea sportivă degajată, gestul larg, risul puternic, obositor, ironia, gluma deșuchiată nu au ce căuta în anumite împrejurări care cer sobrietate și distincție intelectuală.

ADRIANA MITESCU — Facultatea de filologie, București:

Politețea este în sport un lucru esențial. Comportarea liberă, degajată, care sparge șablonul unor „conveniențe" ridicole, nu mi se pare de loc lipsită de manieră. Ci, dimpotrivă! Admir oamenii care știu să fie ei înșiși în fiecare împrejurare de viață, stăpîni pe sine, robuști, puternici, în măsura în care sînt sinceri și nu bravează și nu se exagerează pe sine! Atrag atenția că toate acestea nu trebuie să se confunde cu ținuta neglijentă, cu manifestările aproape necontrolate, transferate pe stradă de pe stadioanele încărcate de tensiunea jocurilor sportive. E de dorit ca toate acestea să rămînă, dacă nu se poate altfel, numai în tribunele stadioanelor.

Pe de altă parte, eu cred că ținuta noastră, aș zice, puțin mai personală, puțin ostentativă, tradusă prin libertatea gestului, prin sinceritatea unei opinii, a unei atitudini, nu ține neapărat de sport, ea ține și de personalitatea omului, de caracterul și de educația lui. Dar, oricum, esențială în comportarea unui tînăr mie mi se pare sinceritatea față de el însuși.

DESPRE SUPERPRODUCŢII ŞI DESPRE CONTEMPORANE ALE FILMULUI DE

Valoarea şi semnificaţiile celei de a şaptea arte nu mai trebuie nici demonstrate, nici repetate. Filmul a devenit un fenomen social dar şi unul natural. El a pătruns în existenţa omului modern cu o forţă formidabilă, ca nici o altă artă, în nici un alt timp. Există mari personalităţi ale vieţii culturale şi ştiinţifice care afirmă chiar că filmul, datorită virtuţilor sale, va fi singura artă care va supravieţui.

Sinteză a artelor, filmul este o sinteză a tuturor intenţionalităţilor umane. El poate afirma sentimente şi idei, poate impune principii şi poate distruge prejudecăţi. Artă a convingerii, artă a maximei eficacităţi sociale, cinematograful are în societatea noastră socialistă un rol imens, netăgăduit de nimeni. De aceea, răspunderile celor care fac filme, dar şi ale celor care aleg filmele pentru spectatorii noştri, sînt dintre cele mai serioase. Gîndindu-ne la lucrul acesta, ne-am hotărît să realizăm o anchetă printre studenţi, în legătură cu unul dintre sectoarele cele mai reprezentative din producţia mondială de filme: aşa-numitele „superproducţii".

— Pentru că nu ştim prea bine ce înseamnă o „superproducţie", pentru că nu am găsit nicăieri o definiţie satisfăcătoare dacă nu completă, ar trebui să vorbim prin urmare...

— ...despre acele filme pentru care se fac în fiecare zi cozi la casele de bilete...

— ...despre acele filme pe care critica cinematografică în cvasitotalitatea ei le face praf, utilizînd în acest nobil scop sarcasmul şi ironia, dispreţul şi, uneori, invectiva...

— ...despre acele filme pe ale căror afişe de reclamă sînt trecute numele unor actori mai cunoscuţi publicului larg decît mulţi savanţi eminenţi...

— ...şi despre acele filme — monştri ai ecranului — care costă mai mult decît o uzină, mai mult decît un oraş, mai mult decît palatul Versailles, mai mult...

LUCIA MUNTEANU: Superproducţii au existat totdeauna

În fond, superproducţii şi aventuri au existat dintotdeauna. Spectacolul-superproducţie corespunde unei nevoi umane de grandios, căci grandiosul este una din trăsăturile cele mai caracteristice, marca imaginaţiei şi posibilităţilor sale. Iar aventura este şi ea semnul superiorităţii omului, al cunoaşterii şi realizării sale. Marile spectacole de circ din antichitate, jocurile olimpice legendare sau turnirurile constituiau nişte forme de superproducţii ale momentului. Nu putem uita apoi formidabilele montaje dramatice care se numeau, în evul mediu timpuriu, *mistere*, şi care centralizau forţe artistice şi tehnice surprinzătoare. Cam aceleaşi lucruri le-am putea afirma şi despre aventură, care nu este o descoperire modernă. Nu sînt de fapt povestirile babiloniene, ca şi Odiseea lui Homer, nişte cărţi de aventuri? Cercetătorul, ca şi cititorul modern, este mai ales atras de aspectul documentar al unor creaţii antice şi se arată deosebit de preocupat în a da felurite interpretări operei, localizînd-o, analizînd-o, fără a se mai ocupa de caracterul ei de ficţiune.

Există, aşadar, o certitudine a noţiunii de superproducţie (chiar dacă ea nu a fost numită astfel), dar şi a aventurii, ca ficţiune şi realitate, ambele constituindu-se ca nişte coordonate ale condiţiei umane. Raporturile dintre ele, deşi nimeni nu le neagă, nu au fost de nimeni prea bine delimitate cu prea multă fermitate.

DINU TUDOR: Superproducţie — un cuvînt relativizat

Critica cinematografică din mai toate ţările vorbeşte actualmente de o anumită dedublare a interesului pentru film în măsura în care s-au cristalizat două aşa-zise categorii de filme, care atrag grupuri anumite de spectatori: filme „de spectacol" şi filme „de probleme". O anumită critică vorbeşte chiar de sfîrşitul cinematografului de spectacol, în măsura în care filmul devine mai mult spectacol şi mai puţin artă. Dar se vorbeşte adeseori şi de plictiseala filmelor de probleme. Este drept că nu vom putea cere spectatorului să păşească în acelaşi timp cu avangarda cinematografului. Dar, asupra spectatorului mediu, rămas la faza contemplării, pentru care filmul este un divertisment de două ore, se pot opera influenţe profunde în măsura în care o superproducţie are zone de profunzime.

Legăm în mod frecvent noţiunea de „superproducţie" de peliculele cu caracter istoric de mare anvergură şi cu mari vedete. Am pronunţat apoi cuvîntul în legătură cu filmele de relativă actualitate, al cărui grandios putea apare pe ecran sau îl bănuiam sau îl aflam dincolo de ecran atunci cînd auzeam de sumele mari cheltuite pentru realizarea lor. Am continuat apoi să extindem sensul cuvîntului: un film panoramic nu poate fi decît o superproducţie. Tot superproducţii sînt considerate şi unele filme de buget mediu, care abundă însă în vedete mari. Noţiunea s-a demonetizat, atribuindu-i-se unor filme de duzină de către o critică apuseană de duzină. Aşadar, un film prost, dar cu Charles Boyer, este o superproducţie. Ba chiar şi un film care durează mai mult decît un film normal devine o superproducţie.

AL. MELIAN: Nu prefixul „super" e important

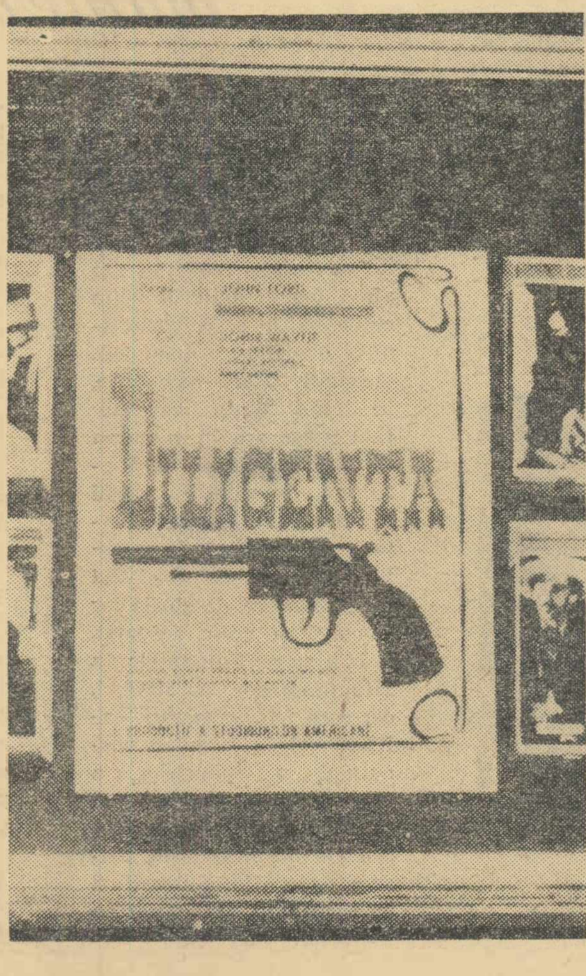
Nu ştiu exact ce va fi voit să spună cel care a folosit prima dată cuvîntul *superproducţie*. Oricum, noţiunea defineşte astăzi o categorie de filme particularizate în primul rînd prin exagerate investiţii pecuniare, ceea ce, trebuie să recunoaştem, este atît de extraestetic încît uneori devine antiestetic. Pentru că valoarea intrinsecă a unui film ţine de cu totul alte imperative, iar acestea, nu de puţine ori, sînt abandonate din dorinţa amortizării cheltuielilor efectuate. Pare paradoxal, dar punctul de plecare şi punctul de sosire al unei astfel de pelicule — ce se vrea poate *creaţie* şi încă *artistică*, coincid într-un plan ce n-are nimic comun cu arta.

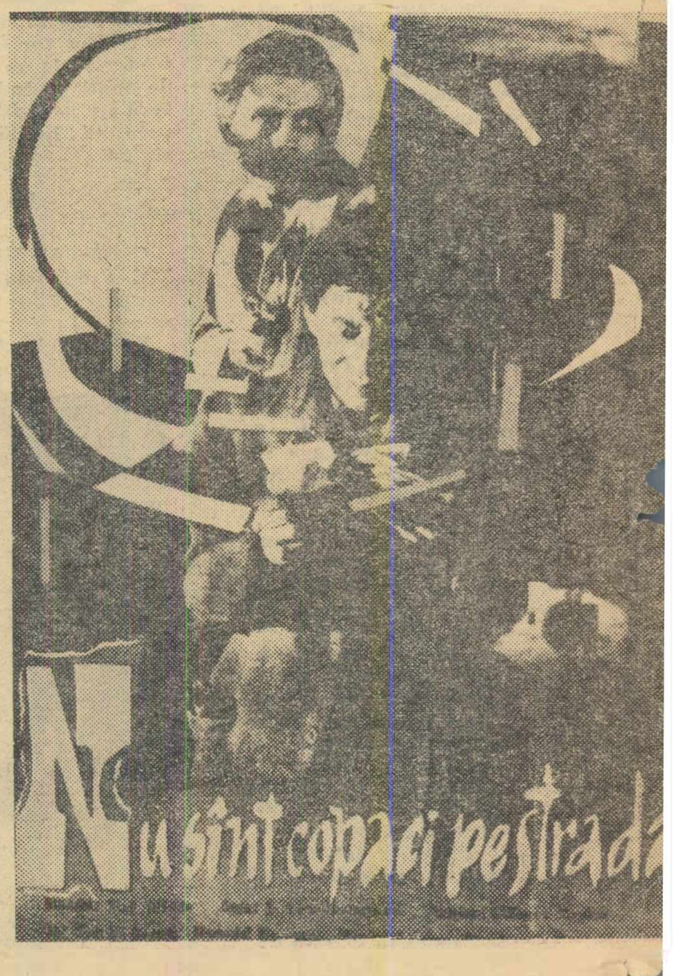
Rezultatele sînt diferite: abordarea subiectelor istorice ca spaţii cu virtuale ecouri în conştiinţa publicului, montarea fastuoasă, cu reflexe orbitoare, ca mijloc de fascinaţie a gustului elementar, convertirea adevărului istoric astfel încît să se circumscrie reţetelor, folosirea marilor vedete al căror renume cîştigat în artă poate fi de acum evaluat în industrie etc. etc. Pasiunea şi admiraţia tineretului pentru istorie şi eroi, pentru cavalerism şi aventură, pentru extraordinar şi vedetă, devine o permanenţă căreia i se adresează producătorii superproducţiilor, ignorînd de multe ori şi predispoziţie a omului care-l face să vibreze în faţa operei de artă autentice şi să rămînă nemulţumit în contact cu producţia de serie.

S-ar părea, meditînd la aceste lucruri, că aşa-numitele superproducţii ar avea o valoare artistică minimă. Şi este firesc să fie astfel, de vreme ce prefixul *super* nu se referă la artă, ci la industrie. Pe noi nu ne interesează superproducţiile: *Vikingii, Cavalerii teutoni, Ivan cel Groaznic* sau *Alexandr Nevski*, ci producţiile artistice mai sus amintite. Nu ne interesează superproducţiile *Elena din Troia, Muncile lui Hercule* sau *Mongolii* — ci producţiile acestor filme în măsura în care justifică şi alăturarea cuvîntului „artistic". Nu ne interesează superproducţiile atît timp cît sensul superlativ al prefixului *super* nu se referă la artă. În acest sens — marile, adevăratele superproducţii sînt capodoperele cinematografice, de la *Crucişetorul Potemkin* la *Opt şi jumătate*, de la *Frumoasele nopţii* la *Hiroşima, dragostea mea*, de la *Nopţile Cabiriei* la *Zboară cocorii*.

Criteriul aprecierii şi receptivităţii noastre ră-

Un mod neloial, negustoresc, de prezentare a filmelor, ne oferă Direcţia difuzării filmelor prin afişele şi vitrinele sale publicitare. Indiferent de conţinutul filmului, indiferent de problematica lui, se extrag cele mai „senzaţionale" secvenţe, care sînt amplificate pînă la a reprezenta întregul film. Pretutindeni se văd spade, revolvere, pumni şi mutre crispate: se crede, fără prea mult temei, că etalarea violenţei, a brutalităţii, poate deveni un bun aliat al vînzării biletelor. Vitrinele conţin şi ele pistoale, cuţite şi femei mai mult sau mai puţin dezgolite — iarăşi indiferent de conţinutul filmului şi rolul secvenţei respective în economia lui. Factorii psihologici pe care se mizează sînt dintre cei mai degradanţi şi ei aparţin mai ales reclamei gangstereşti occidentale. Ce educaţie se face astfel tineretului este greu de spus. O remediere rapidă a situaţiei este absolut necesară. Reclama trebuie să reprezinte problematica filmului, ea trebuie să fie ceva mai onestă. Spre binele spectatorilor şi al celor care se ocupă de informarea lor cinematografică.

AVENTURILE

AVENTURI

mîne valoarea artistică a operei de artă, indiferent dacă producția cinematografică are sau nu are în față și prefixul *super*.

ADA HANDRABURA : Superproducție = publicity + star + panoramic + eastmancolor + many... many moneys

Ce este în fond o superproducție ? Cred că răspunsul s-ar putea foarte bine rezuma într-o formulă des frecventată : Superproducție = publicitate + staruri + panoramic (sau cinemascop) + eastmancolor + subiect istoric (de obicei) + cheltuieli (sau supercheltuieli).

Cuprinde această formulă toate atributele acestui mult discutat gen cinematografic ? Cred că da ! Este destul de clar că superproducția își are rădăcinile în filmul cu subiect istoric. Este la fel de clar că o superproducție fără nume „mari" nu-și are temei. Cît despre cheltuieli... „Cleopatra" spune totul. Fără îndoială că argumentele de mai sus sînt suficiente pentru a scădea valoarea acestor filme. Aici însă ar fi nimerită o distincție între școlile cinematografice producătoare. Pentru că dacă la o superproducție americană mai avem ce vedea (în fond „Intoleranța" lui Griffith nu este un fel de superproducție ?), una italiană dezamăgește profund, ba uneori devine chiar ilară (vezi „Mongolii" sau „Muncile lui Hercule"), în timp ce francezii ar ocupa o poziție de mijloc. Realizatorii „Cleopatrei", aducînd-o pe Elisabeth Taylor pe ecran, au avut cel puțin bunul simț să-l pună alături pe Rex Harrison sau să respecte adevărul istoric, bazîndu-și scenariul pe atestări istorice. Ce ne facem însă cu acel „spanac", ca să folosim o expresie a lui Caragiale, numit „Mongolii", care batjocorește pur și simplu istoria, arta și bunul simț ?

Așadar, superproducția poate fi acceptată, dar cu multă atenție.

EUGEN PATRICHE : Elemente noi ale aventurii : tehnica, barocul și supersexualitatea

Ar mai trebui poate vorbit de una din cele mai interesante tendințe ale filmului de aventuri contemporan, aceea a accentuării gustului pentru specularea mijloacelor tehnicii moderne, așa cum apare în cadrul fenomenului Bond, dar și a altor filme din diferite țări. Explicațiile ar fi destul de numeroase. Mai clară ar fi aceea potrivit căreia posibilitățile fizice ale omului de realizare spectaculoasă sînt destul de limitate. Printr-un uzaj intens, de la un film la altul, de la un regizor la altul și de la o epocă la alta, orice pumn senzațional, orice cavalcadă senzațională, orice asasinat senzațional se banalizează, devine un loc comun, un clișeu. Și atunci, se recurge la mijloace exterioare capacităților individului, la tehnică, la elementul infrauman, suprauman etc. Un exemplu elocvent îl constituie chiar acest James Bond, care a declanșat în occident „bondismul" — furia Bond. Bond este eroul a vreo treizeci de romane compuse de Ian Fleming, care, puțin înainte de a muri, declara lucid : „Cărțile mele frizează banalitatea și din principiu nu le recitesc niciodată, căci m-aș întreba cum am fost capabil să scriu asemenea prostii". — Bond, — agentul secret 007, fără a fi un „sfînt", a devenit foarte repede celebru. El păstrează atributele clasice ale genului : bun trăgător, un sportiv și, bineînțeles imortal. Dar, pentru prima dată, regulile binecunoscute ale genului sînt parte : Bond are un cec în alb asupra morții, ucide fără să dea socoteală. Și, apoi, are un succes formidabil la femei. Erotismul și sexualitatea bestsellersurilor americane a invadat filmul de aventuri, azvîrlind peste bord tradiționala moralitate

a sfinților detectivi și a eroilor romantici. Pentru Bond nu există eșec : fecioară sau prostituată, nici o femeie nu-i rezistă; și Bond își îndeplinește misiunile între două cuceriri. La rîndul său, Golfinger, superbanditul, este adversarul demn de talia superagentului Bond. Planurile lui ating proporții colosale : Goldfinger, bunăoară, vrea, nici mai mult nici mai puțin, să subtilizeze rezerva de aur a S.U.A. de la Fort Knox, utilizînd o bombă atomică.

Produs al civilizației apusene — Bond e extrem de nociv. Hrănind laolaltă gustul pentru aventura armată și erotism, el pare a incarna timpul de virilitate cerut de lady Macbeth și anume cel confirmat prin crimă.

Gustul pentru straniu baroc, împletit din tehnica super-modernă și atmosfera secolelor feudale ne aduce pe ecran pe „Fantomas", unde tonul pare julesvernian, unde tehnica pare supusă legilor alchimiei sau magiei și nu rațiunii. Monstruos „Dracula — prințul întunericului" iese și el la suprafață în filmele lui Terence Fischer, Don Sherp sau John Gilling. Nici Frankestein — eroul romanului Mary Sheley din 1817, n-a dispărut de pe ecran. Crearea unui monstru de laborator, a omului animal, care va nimici pe creatorul său, nu e numai pretextul unor aventuri fantastice — la modul propriu — ci un prilej de meditație asupra creatorului și creației sale — fie ea în variantă modernă a robotului. Ar fi și un prilej pentru afirmarea umanității.

IULIAN POP : Superproducția — spre o deznaționalizare a ecranului ?

Într-adevăr, ce trebuie dilatat și ar trebui dilatat într-o astfel de peliculă ? Aici se află marea artă a regizorului. Prelungindu-se cu o secundă mai mult decît trebuie, o cavalcadă devine gratuită. La fel un peisaj luxuriant expus ostentativ devine un scop în sine și nu un detaliu funcțional. Regulile de aur de conjugare fericită a momentelor de ansamblu cu cele ale protagoniștilor sînt cunoscute însă de puțini regizori. *Cleopatra* lui *Mankiewicz* este un bun exemplu de trecere inteligentă de la detaliul de masă la cel individual.

Dincolo însă de măiestria regizorului, dincolo de peisajul impunător, de masele impresionante manipulate, dincolo de vedetele strălucitoare adunate de pe toate meridianele, rămîne o problemă aproape de loc discutată : apartenența superproducției. Există un cert cosmopolitism al acestei categorii de filme, o deznaționalizare, uneori ostentativă : ele pot aparține oricărei țări și nici uneia. Internaționalizarea aceasta ține de la vedetă pînă la fondurile bănești alocate pentru realizare. Americanii pun biblia pe peliculă, ca de altfel toată antichitatea, ba chiar și Război și Pace. Polonezii fac un film despre epoca faraonilor. Vedete frumoase, același tip de vedete frumoase pretutindeni, aceleași scheme. Puținele exemple de superproducții care păstrează și valorifică sentimentele naționale și patriotice aparțin mai ales țărilor socialiste. Sînt acele cazuri în care superproducția devine ceva mai mult decît un spectacol : un instrument de educație morală.

VICTORIA CORVIN : Superproducția — un „rău necesar" ?

Personal nu împărtășesc disprețul aproape general pentru acest gen de filme. Evident, unele dintre ele nu prea au calități care să justifice încadrarea lor în artă (mă refer în mod concret la „Muncile lui Hercule") și totuși îmi mențin părerea.

Simți cîteodată nevoia de spectaculos, de ficțiune, de mit. Și atunci o superproducție îți poate satisface doleanțele. Uneori, în astfel de cazuri, treci peste aprecierea calității. De ce să nu mărturisim ? Poate, mai tîrziu, la rece, filmul te dezamăgește, dar asta nu mai contează. Pentru un moment ești mulțumit.

Uneori, după o zi încărcată, e chiar plăcut să vezi un film mai ușor, „fără probleme", cum se spune în mod obișnuit.

Și acum, ridicînd o problemă de altfel mult discutată la noi, mi se pare, aș vrea să spun că aștept totuși „superproducții" românești, care să ne ofere satisfacțiile unor reușite.

Probabil că înainte de a intra la un film din această categorie ați avut deja anumite suspiciuni. Probabil că ați intrat totuși, că ați stat cuminți pe scaunele numerotate, că nu ați părăsit sala atunci cînd filmul a început să vă plictisească. Probabil că ați constatat că ultima superproducție pe care ați văzut-o seamănă destul de mult cu penultima. Probabil că așteptați mereu, pînă la ultima secundă, să se întîmple un miracol cu filmul sau în filmul respectiv. Și probabil că plecați nemulțumiți, dar că veți cumpăra un bilet la o nouă superproducție, al cărei afiș îl veți privi cu aceleași bănuieli.

Credem însă cu toții în bunul simț al spectatorului : chiar dacă se bate la coadă pentru un bilet, el va recunoaște filmului lipsurile și, eventual, calitățile. În același timp ar trebui date cititorilor și spectatorilor mai multe precizări asupra superproducțiilor ieșite curent din studiouri. Sînt încă tineri care au nostalgii și melancolii la gîndul că nu vor vedea cine știe ce filme cu titluri pompoase și cu actori cu bicepși monstruoși, filme care sînt în realitate o maculatură a ecranului. Și, ar mai trebui să se acorde tinerilor capodoperele speciei : acele filme, care fiind spectacol, încearcă să atingă și profunzimile.

Direcția difuzării filmelor ar trebui să se decidă o dată în politica sa de achiziționare și distribuire a filmelor pentru tinerii spectatori. O vară întreagă afișele cinematografelor au fost monopolizate de superproducții și filme de aventuri stupide, o vară întreagă ecranele au fost îmbîcsite cu bătăi, sînge și pupături cinemascopice. Unele filme, ca de pildă acel rebut denumit „Notre Dame de Paris", sînt vechi, cumpărate de la cine știe ce talcioc cinematografic. Or, toate, prin specificul lor, costă mult. Cu acești bani s-ar fi putut achiziționa măcar o parte dintre marile filme pe care nu le-am văzut încă.

Dacă am încerca să facem o statistică a filmelor premiate la diferite festivaluri internaționale, vom vedea că puține au jucat la noi. Spectatorii noștri nu au văzut capodopere de Antonioni, Bergman, Bunuel, Kurosawa, Fellini, Trufaut, Godard, dar l-au văzut, în schimb, pe Winnetou.

Ziarul „Scînteia" atrăsese atenția asupra acestor deficiențe ale programării cinematografice. Măsurile încă nu se văd. Așteptăm momentul cînd vom putea aprecia că prețul biletului de film va putea fi justificat de cei ce l-au fixat.

Anchetă printre studenți, realizată de Marian POPA

ÎNDATORIRI ȘI EXIGENȚE

(Urmare din pag. 1)

ficate a fost foarte mare în sesiunea de toamnă. Cum era și de așteptat, multe dintre aceste „restanțe" s-au soldat cu repetenții rușinoase. Organizațiile U.T.C. și asociațiile studențești, după cum o dovedesc deficiențele amintite, au slăbit în mod simțitor preocuparea pentru educarea răspunderii studenților față de temeinica lor pregătire ca viitori specialiști, n-au întreprins acele acțiuni care să preîntîmpine ivirea unor astfel de situații care vorbesc de la sine despre capacitatea noastră de influențare.

Se cuvine de aceea ca, încă din primele zile, organizațiile U.T.C. și asociațiile studențești să imprime în mod hotărît un spirit de mare exigență pregătirii fiecărui student, îndeplinirii zilnice a obligațiilor universitare. Nu dădăceala și mustruluiala măruntă, ci urmărirea studiului disciplinat, ritmic al studenților și intervenția promptă, categorică în determinarea unor rezultate cît mai bune trebuie să caracterizeze activitatea în direcția pregătirii profesionale. În mod special trebuie sprijinite de către consiliile pe centre asociațiile de la institutele și facultățile unde s-au obținut rezultate slabe în anul care s-a încheiat. Trebuie să creăm în rîndurile tuturor studenților — tineri aflați la vîrsta marilor răspunderi sociale — o asemenea opinie viguroasă care să veștejească orice sustragere de la îndeplinirea îndatoririi de a învăța. Colaborarea asociațiilor cu decanatele și conducerile institutelor și universităților trebuie să depășească stadiul constatărilor și informărilor reciproce asupra unor deficiențe și să contribuie mai mult la obișnuirea tinerilor cu un stil universitar de studiu, la respectarea severă a disciplinei universitare sub toate aspectele (frecvență, pregătire la seminarii, respect față de cadrele didactice, ținută academică etc.).

Îndeosebi studenții din anul I trebuie ajutați să se integreze în climatul de muncă intelectuală al facultății, să obțină rezultatele așteptate încă de la prima sesiune de examene. Experiența arată că unele anomalii ivite în pregătirea și atitudinea față de studiu a anului întîi se perpetuează într-un vicios lanț al slăbiciunilor pînă în anii superiori, cînd situațiile de acest gen devin iremediabile. Aici trebuie să se treacă de la sfaturile destul de generale, la care se recurge adesea, la activități concrete, metodice am zice. Solicitînd mai mult sprijinul nemijlocit al cadrelor didactice cu experiență, asociațiile studențești, prin intermediul unor întîlniri, convorbiri, schimburi de experiență, vor putea efectiv să-i deprindă de la bun început pe cei mai tineri studenți cu stilul de muncă universitar. Acest lucru trebuie să se realizeze concomitent cu atragerea lor în activitățile de asociație, cu înțelegerea de către aceștia a noilor îndatoriri profesionale și obștești.

Formarea unei gîndiri științifice creatoare, personale, la fiecare student, poate fi sensibil facilitată de activitatea în cadrul cercurilor de cercetare științifică. Măsurile adoptate anul trecut pentru o mai bună organizare a acestora și succesele ce s-au obținut pe acest temei constituie un punct de plecare valoros pentru munca lor în noul an.

Asociațiile studențești sînt datoare de asemenea să urmărească mai atent modul cum se desfășoară practica studenților, atît în cursul anului cît și în lunile de vară, preocupîndu-se nu numai de unele aspecte organizatorice, ci și de nivelul tehnico-științific la care este asigurată aceasta și, în mod deosebit, de felul cum se achită studenții de obligațiile lor. Fără îndoială, această obligație revine în primul rînd catedrelor și conducerilor facultăților, însă nici asociațiile nu pot rămîne indiferente față de unele fenomene de minimalizare a rostului acestei laturi a pregătirii viitorilor specialiști.

„Ieșind de pe porțile institutelor, — spune tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — **tinerii specialiști trebuie să fie bine pregătiți pentru muncă, pentru producție ; ei trebuie să cunoască nivelul de dezvoltare și caracteristicile activității în sectorul pe care și l-au ales, să se poată manifesta de la început ca elemente înaintate, factori de nădejde în lupta pentru promovarea noului în producție. Contactul cu practica, activitatea obștească, cultivă prețuirea și respectul față de muncă, interesul studenților pentru producția de bunuri materiale consacrată propășirii patriei noastre socialiste".**

În lumina acestui înțelept deziderat măsura adoptată de plenara C. C. al U.T.C. privind participarea periodică a studenților la acțiunile de muncă patriotică, îndeosebi la construirea unor edificii universitare, ne apare ca o frumoasă și nobilă fructificare a disponibilităților de energie tinerească. Ieșirile periodice ale colectivelor studențești la astfel de acțiuni, prin caracterul lor tineresc, prin tumultul de cîntece care îl vor dezlănțui, trebuie să se transforme într-o romantică manifestare a frumuseții anilor de studenție.

Preocuparea permanentă a organizațiilor U.T.C. și asociațiilor studențești pentru formarea conștiinței datoriei de a învăța trebuie să se îmbine armonios cu sprijinul dat pregătirii politico-ideologice a studenților, cu însușirea unor frumoase trăsături de caracter, cu militarea fermă pentru o etică comunistă a acestora.

Adeziunea unanimă cu care a primit studențimea patriei documentele și hotărîrile celui de-al IX-lea Congres al partidului va trebui să se concretizeze în studierea temeinică, în continuare, a bogatului lor conținut de idei, în înțelegerea aprofundată a spiritului inovator, care a fost imprimat de Congres tuturor domeniilor vieții materiale și spirituale ale poporului nostru. Munca politică ce o desfășurăm în această direcție să fie străbătută de ideea că de la viitorii specialiști se cere nu numai competență tehnico-științifică și culturală, ci și o cunoaștere superioară a ideologiei marxist-leniniste, a filozofiei științifice a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric.

Intelectualul — om de știință, filolog, literat, istoric, inginer — prin natura muncii, este chemat să discearnă adevărul științific în diferitele domenii ale activității sale. La formarea acestui discernămînt, formare care are loc în anii tinereții trebuie să-și aducă aportul pe lîngă cursurile de filozofie, economie, estetică, manifestările inițiate de organizațiile de tineret : dezbaterile din adunările generale, simpozioanele, expunerile, ciclurile tematice, informările politice sub formă de întrebări și răspunsuri, întîlnirile cu personalități ale vieții politice, culturale și științifice. Succesul acestor variate forme de educare politică a studenților este asigurat înainte de toate de conținutul lor bogat, de ținuta intelectuală la care se va desfășura fiecare manifestare de acest gen. Rezultatul cel mai firesc al tuturor acestor activități va fi confirmat, ca și pînă acum, de atitudinea politică înaintată, partinică a studențimii noastre, de elanul său patriotic-revoluționar, demn de glorioasele tradiții ale marilor intelectuali-patrioți ai poporului nostru. Să educăm studenții în spiritul patriotismului socialist, al dragostei și devotamentului nețărmurit față de patria socialistă și partidul comunist, în spiritul eroicelor tradiții de luptă ale poporului român și partidului comunist, ale organizației revoluționare de tineret.

Tînărul intelectual care se formează pe băncile facultății trebuie să constituie și un model de comportare umană civilizată, să facă dovada unor însușiri alese. Sprijinind respectarea cu strictețe a recentului ordin al ministrului învățămîntului privind normele de conduită a studentului, organizațiile de tineret să creeze o atmosferă de dezaprobare a acelora care prin ținuta lor deșucheată, prin imitația unor comportări străine de demnitatea și bunul simț al tineretului nostru, prin abaterile de la normele moralei comuniste umbresc frumosul chip al studenției anilor noștri.

La Plenara C.C. al U.T.C. din 1 octombrie s-a subliniat cu pregnanță necesitatea ca organizațiile Uniunii Tineretului Comunist din învățămîntul superior să se ocupe mai îndeaproape și mai eficient de îndrumarea asociațiilor studențești, pentru ca acestea să-și îndeplinească mai bine atribuțiile ce le revin în viața universitară.

Asociațiile studenților trebuie să acorde mai multă atenție îmbunătățirii și lărgirii sferei de cuprindere a studenților în activitatea cultural-artistică și sportivă. O deosebită atenție vor trebui să acorde consolidării cercurilor culturale, îmbunătățirii conținutului activităților acestora, îndrumării cluburilor și caselor de cultură, extinderii în toate centrele universitare a festivalurilor artistice.

Este necesar însă ca o dată cu aceasta să ne impunem exigențe sporite față de nivelul activității formațiilor, să facem din arta studențească o manifestare de aleasă ținută a virtuților și talentelor studenților noștri.

Activitatea cultural-artistică în ansamblul ei trebuie să contribuie la formarea unor convingeri morale și cetățenești durabile, să cultive în conștiința studenților înaltul simț al răspunderii ce o au față de pregătirea lor. Programele cultural-artistice și toate celelalte activități să corespundă pe deplin aspirațiilor celor pentru care se organizează, să le reflecte pasiunile, preocupările, bunul gust și, în mod firesc, optimismul și romantismul vîrstei.

De asemenea, asociațiile trebuie să ofere studenților, mai mult decît pînă acum, posibilități de a se distra și recrea într-un cadru plăcut, tineresc, organizînd săptămînal reuniuni, carnavaluri, seri cultural-artistice, folosind spațiile existente în institutele de învățămînt, precum și alte spații din orașele respective.

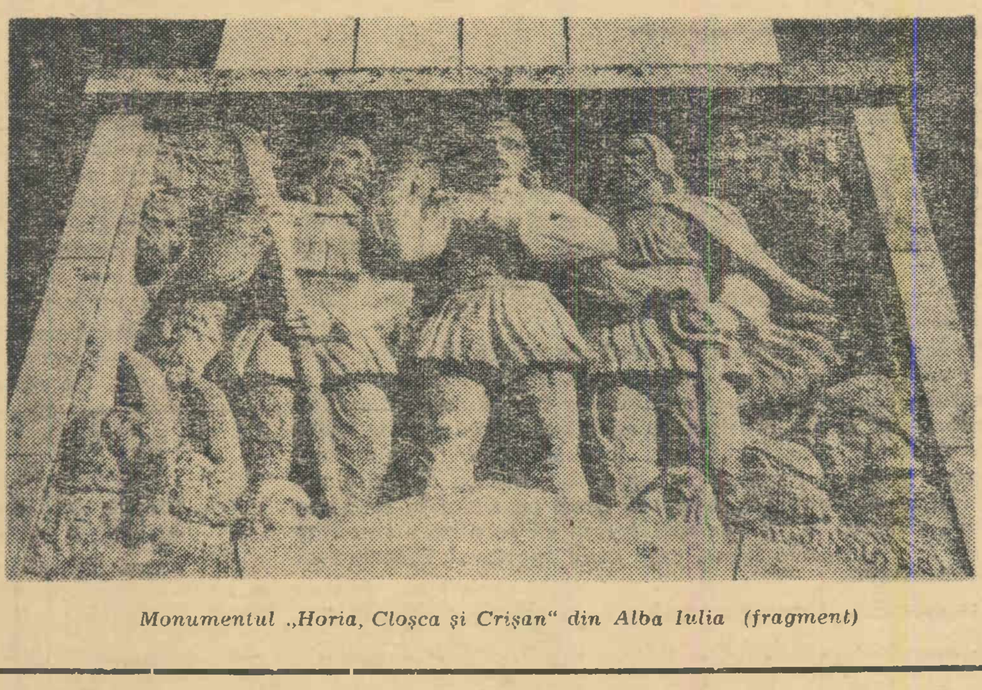
Răspunzînd unor cerințe firești ale tineretului universitar, consiliile asociațiilor studenților au datoria să ajute la consolidarea noilor cluburi sportive, să-și aducă contribuția la atragerea întregii mase de studenți la practicarea organizată și sistematică a educației fizice, a sportului, la executarea zilnică a exercițiilor fizice, a gimnasticii. Întreagă această activitate trebuie să capete în fapt un caracter de masă. Nu numai acțiuni și competiții la nivelul centrelor, ci cît mai multe activități organizate de consiliile A.S. ale facultăților și anilor.

Fructificînd unele experiențe valoroase care s-au cîștigat anul trecut, turismul studențesc trebuie să cunoască o și mai mare amploare. Organizatorii excursiilor să dea dovadă de mai multă fantezie în alegerea traseelor, astfel încît acestea să ofere momente de neuitat zecilor de mii de tineri dornici să-și cunoască țara, cu toate frumusețile și vestigiile sale istorice, să-și petreacă tinerește zilele libere.

În noul an universitar va trebui să sporească preocuparea asociațiilor studenților pentru organizarea mai bună a controlului obștesc în cămine, cantine și unități medico-sanitare, veghind la buna gospodărire și folosire a condițiilor materiale puse la dispoziția studenților de către statul nostru și contribuind totodată la rezolvarea sesizărilor și propunerilor studenților. În vederea creșterii eficienței controlului obștesc exercitat de asociații este necesară statornicirea unui sistem care să asigure o colaborare permanentă între consiliile asociațiilor și conducerile institutelor și ale unităților medico-sanitare.

Succesul acestor eforturi generale de ridicare pe o treaptă superioară a muncii organizațiilor U.T.C. și asociațiilor studențești este hotărît, cum bine se știe, de capacitatea politico-educativă și organizatorică a cadrelor noastre. Alegerile care sînt aproape încheiate la organizațiile de bază U.T.C. și în plină desfășurare în asociațiile studenților au permis o temeinică dezbatere a problemelor și sarcinilor care decurg pentru tineretul studios din înfăptuirea programului elaborat de cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român. Adunările de dare de seamă și alegeri oferă în acest sens posibilitatea cea mai largă de însușire de către întreaga masă a uteciștilor și a tuturor tinerilor de pe băncile facultăților, a sarcinilor de răspundere pe care partidul nostru, conducerea sa înțeleaptă ni le-au încredințat la cel de-al VIII-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist.

Succesele dobîndite pînă acum de către organizațiile noastre, entuziasmul cu care am pășit pragul în acest nou an universitar, măsurile adoptate, solicitudinea de care ne bucurăm ne îndreptățesc să nădăjduim în rezultate cu care să ne putem mîndri în fața partidului și poporului.

Monumentul „Horia, Cloșca și Crișan" din Alba Iulia (fragment)

O problemă actuală:

EXISTĂ O FORMULĂ A TEATRULUI STUDENŢESC?

Din nou spectacolul lui Andrei Şerban a uimit ziariştii, criticii teatrali, actorii şi spectatorii prezenţi la Festivalul internaţional studenţesc de teatru de la Zagreb ; a doua oară consecutiv marele premiu al ediţiei ne intră în mînă şi statueta de bronz a „Marghitei" soseşte la Bucureşti. Ca urmare firească a acestui eveniment, numărul ţărilor care se interesează de mişcarea teatrală a studenţilor din România — generatoare a unui atare succes — creşte continuu, tot mai mulţi sînt aceia care vor să ne cunoască îndeaproape, invitaţiile pentru turnee peste hotare sînt din ce în ce mai frecvente.

Acest remarcabil succes nu este însă singular. Lui i se adaugă evoluţia promiţătoare a unor colective ca acelea ale caselor de cultură din Iaşi, Cluj, Timişoara, Institutului pedagogic Constanţa, lui i se adaugă personalitatea colectivului Institutului de arhitectură — a cărui valoare se confundă cu profesionismul.

Dar, din păcate, în ultima ediţie a concursului naţional, majorităţii spectacolelor le-au lipsit maturitatea de concepţie, verva, inventivitatea regizorală, măiestria interpretativă, unele dintre ele aducînd mai degrabă a scenete jucate la serbările şcolare...

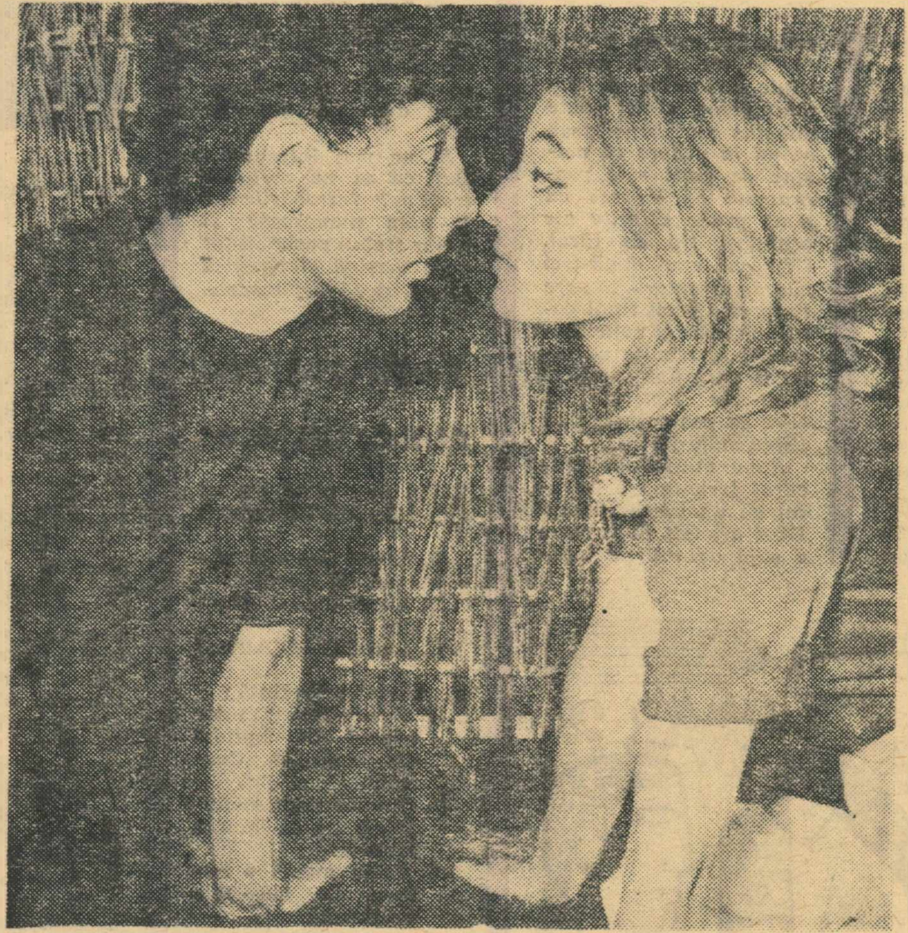
Nivelul general al artei teatrale studenţeşti nu poate rămîne şi pe mai departe stratificat în două distincte categorii, cu atît mai mult cu cît preponderenţă are stîngăcia. Gustul, simţul estetic dezvoltat al studentului spectator de astăzi, tot mai desele confruntări cu mişcarea teatrală a altor ţări, ca de altminteri şi existenţa unor prezenţe deosebite în viaţa artistică universitară, ca acelea citate mai sus, pun la ordinea zilei stabilirea unei formule proprii teatrului studenţesc.

În continuare, primul lucru pe care ni se pare că-l avem de făcut este să reducem discrepanţa. Cu alte cuvinte, să părăsim vechile poteci, care arareori ne-au dus peste limita mediocrităţii, să folosim experienţa şi exemplul celor valoroşi şi să aducem întreg teatrul studenţesc la înălţimea prestigiului pe care ni l-a creat reprezentanta noastră la Zagreb.

E posibil ?

Neîndoios, da ! Aceeaşi ultimă ediţie a concursului a evidenţiat faptul că fiecare centru universitar (nu şi fiecare formaţie) dispune de elemente talentate care, sub o îndrumare competentă, pot deveni interpreţi de valoare ; avem în ţară regizori, tineri sau vîrstnici, apreciaţi ca marcante personalităţi atît în ţară cît şi peste hotare — care ne pot sprijini ; o pleiadă de tineri studenţi ai claselor de regie de pe lîngă institutele de teatru se impune ; dispunem de suficiente fonduri (de folosit nu prea ştim să le folosim judicios). Nici un element de bază nu figurează absent la apel.

Ce lipseşte atunci ?

Florian Pittiş şi Cornelia Hîncu în spectacolul românesc premiat în acest an la Zagreb

În primul rînd, cred că n-ar fi rău dacă s-ar renunţa la ideea că orice tînăr care are chef să se urce pe scenă trebuie să facă teatru. Mişcarea artistică de masă nu presupune echipe „en gross" ci dezvoltarea autenticelor talente în colective serioase, al căror aport la ridicarea nivelului cultural al maselor să constituie o certitudine. Prin urmare, se impune o selecţie riguroasă.

Lipseşte, apoi, o formulă de teatru studenţesc, specifică. Cu excepţia lui Andrei Şerban şi, în mare parte şi a lui Petre Pufan (Arhitectură Bucureşti), nimeni n-a imprimat montării amprenta vîrstei, ingeniozităţii, entuziasmului, căutărilor, noului. Toţi au încercat să copieze reprezentaţiile teatrelor profesioniste din localitate, iar în cel mai bun caz să joace (nu să interpreteze) un text dramatic. Spectacolul nostru e necesar să fie viu, alert, să fie gîndit studenţeşte şi să respire studenţeşte. Atît „Şeful sectorului suflete" — scenariu dramatic după Alexandru Mirodan, cît şi „Nu sînt Turnul Eiffel" — după piesa Ecaterinei Oproiu s-au bucurat de succes pentru că au adus în scenă „altceva", iar acel altceva suna a douăzeci de primăveri...

Personal aş renunţa, dacă m-aş afla în postură de regizor, la montările mari şi complete. Mi se pare că studenţii n-au la dispoziţie timpul necesar realizării unei reprezentaţii de 3—4 acte la o înaltă ţinută artistică, care să ilustreze lucrarea dramatică în toată plenitudinea ei. Şi, apoi, găsesc că acesta este rolul teatrelor profesioniste... Aş pune în scenă piese într-un singur act, piese de puternic conflict sau aş recurge la sistemul versiunilor de o oră, o oră şi ceva, prin care să exprim esenţa unor opere de valoare incontestabilă. (Fireşte, în spiritul în care am discutat mai înainte). Departe de mine însă gîndul de a face recomandări stricte în ceea ce priveşte repertoriul ; singurul lucru pe care-l găsesc important în acest caz este, repet, modalitatea de exprimare adoptată.

La acest capitol există pericolul extravaganţelor, care, desigur, ar avea efect contrar celui pe care-l dorim. Şi n-am insista poate atît, dacă unele „experimente" de anul trecut (poemul „Surîsul Hiroşimei" la Craiova, poemul Universităţii din Bucureşti ş.a.) nu ne-ar reveni cu atîta forţă în memorie... Fără o cultură teatrală profundă, fără a şti exact ce este teatrul total, ce înseamnă spectacol şi montare modernă etc., este un nonsens să ne apucăm de lucruri mari, oricîtă bunăvoinţă am avea.

O dată ajunşi aici, se poate trece imediat la alt punct nevralgic al formaţiilor studenţeşti de teatru şi anume — îndrumarea artistică. Spunem fără ocol : nivelul pe care îl ţintim pentru formaţiile noastre exclude regia de formă, incompetenţa sau nepăsarea. Nu avem nevoie de cei ce îşi oferă serviciile numai pentru a-şi rotunji veniturile, e bine să evităm şi pe cei fără aptitudini pentru această muncă. Regizorii aleşi se impune a fi nume de prestigiu. De ce n-ar apela, de pildă, centrul universitar Bucureşti la o personalitate ca Lucian Giurchescu, care ne-a vorbit cu atîta convingere despre necesitatea inaugurării unui veritabil teatru studenţesc ? Sau la cunoscutul regizor Radu Penciulescu, director al Teatrului Mic ? Oare Andrei Şerban, care a pus în scenă un spectacol la Piatra Neamţ, ar refuza un ajutor cerut, să zicem, din partea Timişoarei ? Sau n-ar deveni el, fără nici o reţinere „părintele" unui teatru studenţesc în Capitală ? Dar ceilalţi colegi ai lui Andrei Şerban, studenţi ai claselor de regie de la I.A.T.C. ?

O reprezentaţie teatrală ca aceea premiată în Iugoslavia sau ca aceea a Arhitecturii bucureştene, care a obţinut locul I la Cluj, incontestabil, nu se poate înfăptui fără aportul unor interpreţi **pregătiţi** pentru scenă. Numai repetiţiile stricte în care se reţine textul şi se învaţă mişcarea sînt insuficiente. Actorii-studenţi au nevoie de ore de mişcare scenică, de lecţii de dicţie, de pantomimă etc. N-ar strica, bineînţeles, nici cursuri de istoria teatrului. După cîte se ştie, în afara colectivelor citate (inclusiv cel al centrului universitar clujean), alte echipe de teatru n-au asemenea preocupări... Unii au pus întrebarea : „Cînd le facem şi pe astea ?" Dacă se încep repetiţiile încă din prima lună a anului universitar, sub conducerea unui regizor care ştie de la început ce vrea şi cum să realizeze o piesă, e suficient timp şi pentru lecţiile de formare a actorului, fără de care — insist — interpretarea în teatrul modern devine imposibilă.

Cîteva încercări ale unor colective ne-au demonstrat că eforturi şi preocupări pentru a se ridica nivelul artei studenţeşti există. Dar sînt încă insuficiente. Avem exemple în realizările celor premiaţi la Zagreb şi în realizările cîtorva colective. E păcat să le lăsăm, în continuare, nefructificate. Cu puţină atenţie, din analiza unor asemenea spectacole se poate înţelege exact care sînt, la ora actuală, cerinţele teatrului studenţesc şi se va şti, prin urmare, şi cum să se răspundă lor.

Să nu uităm că avem un prestigiu de păstrat şi consolidat.

Roxana COSTACHE

Notă: O dată cu opinia publicată în acest număr, revista noastră îşi propune să dezbată în continuare probleme actuale ale teatrului studenţesc. Invităm, de aceea, instructorii de formaţii, activiştii culturali, studenţii, cadrele didactice, regizorii, actorii să-şi spună cuvîntul în această problemă.

Relief

Intr-un timp relativ scurt, Editura ştiinţifică *a scos la lumină, în colecţia* Pagini din istoria patriei, *o serie de cărţi de o ridicată valoare documentară şi ştiinţifică, ale căror teme sînt luate din istoria poporului român din cele mai vechi timpuri şi pînă în vremurile moderne. Autorii acestor volume au valorificat, în lumina concepţiei marxiste, un imens material bibliografic şi muzeistic, dar mai cu seamă şi-au fundamentat argumentele şi concluziile pe descoperirile arheologice şi arhivistice făcute — organizat şi pe întregul teritoriu al ţării — în ultimii ani.*

Ceea ce relevă suita de volume apărute pînă acum în această colecţie (Dacii, Avram Iancu, Bănia, Ion Alexandru Cuza, Ion Vodă cel Viteaz) *este, spre meritul editurii, calitatea permanent ridicată a cărţilor, cu toate că ele au şi un caracter larg accesibil. Sîntem convinşi că în planurile de viitor ale editurii figurează monografii şi despre alte marcante personalităţi ale istoriei noastre (Vlad Ţepeş, Tudor Vladimirescu, N. Bălcescu ş.a.), cum şi despre momente de seamă ale milenarei istorii româneşti (volume închinate : răscoalelor ţărăneşti de la Bobîlna, celei a lui Horia, celor din 1907, luptelor de la Mărăşeşti, contribuţiei armatelor române la războiul antifascist etc.)*

În cîteva rînduri, prezentăm trei dintre cărţile apărute în colecţia Pagini din istoria patriei.

Hadrian Daicoviciu: „Dacii"

Principiile riguros ştiinţifice mărturisite de autor în prefaţă sînt respectate de-a lungul volumului. Scrupulos cu datele, nu lipsit însă de un dar evident de narator, H. Daicoviciu realizează un emoţionant şi convingător portret colectiv al poporului dac, al celor care au fost numiţi de Herodot „cei mai viteji şi drepţi dintre traci". **Rînd pe rînd, luăm contact cu modul de producţie al strămoşilor noştri, cu limba şi activitatea lor creatoare, cu organizarea statală, cu credinţele şi datinele, cu războaiele de apărare împotriva cotropitorilor, cu marile figuri de regi, dintre care cea a lui Decebal se înalţă monumentală.**

Despre reşedinţa statului dac din munţii Orăştiei autorul scrie : „În tehnica construcţiilor dacii au învăţat multe de la greci, dar cetăţile din Munţii Orăştiei nu sînt greceşti, ci dacice. În Grecia au existat cetăţi mai puternice, mai frumoase, mai mari, dar nu **aşa**, nu ca ale dacilor ; în felul său complexul din Munţii Orăştiei e unic în lume".

S. Dragomir: „Avram Iancu"

Figura marelui revoluţionar paşoptist ardelean a avut un destin postum cel puţin curios, de la elogii scrise cu o pană măiastră de un Xenopol sau Iorga, pînă la critica unor limite închipuite, determinate de o superficială cunoaştere a mersului revoluţiei din 1848—1849 în Ardeal.

Iancul moţilor însă trecuse chiar din timpul vieţii în legendele poporului şi acolo el se păstra curat şi dîrz, luminos. Pînă la noi au ajuns cîntecele despre el. „Cînd era Iancu-mpărat / Domnii-n pat nu s-au culcat / Nici la masă n-au cinat". **Cartea lui Silviu Dragomir fundamentează această legendă exemplară. Istoricul se bizuie pe o îndelungată şi ferventă frecventare a întregului arsenal de documente din epoca paşoptistă pe care, de altfel, le-a publicat şi separat. Este urmărit zi cu zi, ceas cu ceas — aşa şi trebuia făcut — legenda nu putea fi pusă pe temeiul ei prin fraze meşteşugite, ci printr-un studiu ferm, analitic — fiecare eveniment al revoluţiei de la 1848, rolul lui Iancu, fiecare gest al eroului, ca şi a celorlalţi militanţi.**

Dinu C. Giurăscu : „Ion Vodă cel Viteaz"

Cercetătorul extrage portretul lui Ion Vodă dintr-un imens material documentar. Foloseşte poate în primul rînd, dar nu în ultimul în ce priveşte o serie de amendamente aduse, monografia lui B. P. Hasdeu (Ionu Vodă cellu Cumplitu, 1865), apoi mulţimea de documente privind epoca feudală scoase la lumină de N. Iorga, colecţia de documente Hurmuzaki etc., cum şi cronicile străine cu referiri la epoca şi voievodul moldav. În ce priveşte operele cronicarilor, autorul face apel la ele cu multă prudenţă, acestora în majoritate lipsindu-le, în ce priveşte tratamentul lui Ion Vodă, obiectivitatea, cunoscut fiind că domnitorul a dus o politică aspră faţă de cler şi de boieri.

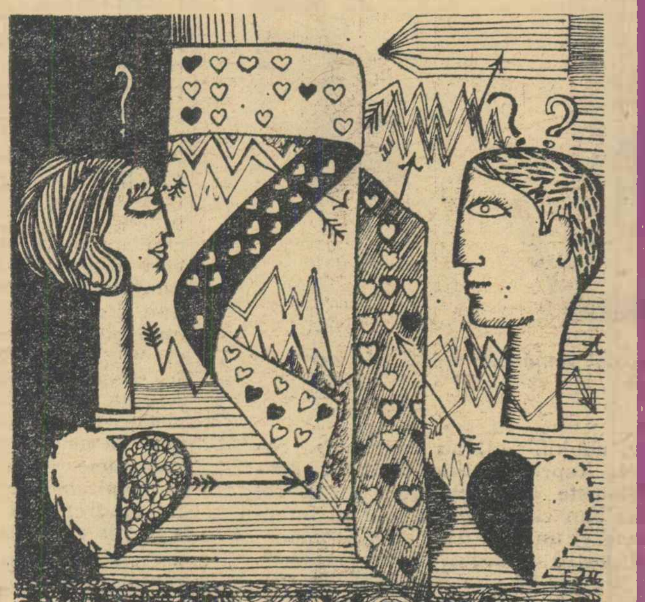
Istoricul structurează într-un chip nou raporturile faptice, cum şi însemnătatea lor prin prisma concepţiei marxiste, închegînd un profil al voievodului nu „cumplit", **ci viteaz în apărarea Moldovei de necontenitele năvăliri din afară.**

Gh. SUCIU

ET CAETERA...

mașină de pețit modernă

Platon îi atribuie lui Aristofan o cunoscută legendă care explică apariția dragostei între pămînteni. Exista se pare o vreme cînd oamenii nu se iubeau, pentru că pur și simplu ei nu erau divizați pe sexe, lucru evident inadmisibil. Pentru a corecta neajunsul supărător, zeii au despicat pe fiecare asemenea nefericit în două și au cusut cu grija cuvenită fiecare parte, realizînd astfel din fiecare om doi oameni. Se spune că de atunci cele două jumătăți se caută necontenit pentru a realiza unitatea originară. Uneori se caută, alteori

au impresia că se găsesc, uneori se găsesc, alteori au impresia că se caută, se pot găsi fără ca să știe, uneori se înșeală, alteori se plictisesc să mai caute, alteori se plictisesc să se mai găsească etc. etc... Dar ce să mai înșirăm toate ipostazele și probabilitățile în care pot fi distribuiți doi indivizi de sex opus. Important e că dragostea a fost inventată și esențial este că amorurile ideale, adică reuniunea celor două jumătăți complementare, se realizează cu mari dificultăți, dat fiind că globul pămîntesc posedă astăzi cel puțin trei miliarde de jumătăți.

Situația ar fi devenit cu adevărat tragică dacă n-ar fi apărut recent o rezolvare epocală a problemei jumătăților contemporane nouă. Și, ați ghicit ! Rezolvarea a fost adusă de cibernetică, pentru că nimic din ce e epocal astăzi nu poate fi decît un produs cibernetic. Prin urmare, doi studenți de la Universitatea din Harvard au avut salvatoarea idee de a construi o mașină electronică, al cărei scop este găsirea partenerului ideal pentru fiecare tînăr sau tînără care-și dorește acest lucru. Procedeul este destul de simplu. Fiecare solicitator este obligat să completeze un chestionar cu 135 de întrebări, care este apoi transpus pe obișnuitele cartoane perforate. Așadar, o primă condiție este ca fiecare tînăr să aibă și un ideal cristalizat asupra a ceea ce ar trebui să constituie jumătatea sa. Mai mult chiar, el își poate imagina un superideal, avînd în vedere că mașina de pețit este programată să lucreze cu cinci grade diferite ale aceluiași tip de ideal. Urmează apoi două-trei zile de așteptare, în care timp este găsit tipul corespunzător și solicitantului i se trimite un bilet în care i se specifică condițiile concrete în care se poate întîlni cu ființa mult dorită...

Noua mașină de procurat fericire s-a bucurat de un succes imens. Ea a aranjat deja peste o sută de mii de întîlniri. A trezit și scandalul de rigoare. Au fost convocați sociologi și psihologi să-și spună părerile, care se pare că sînt foarte contradictorii.

Pînă una alta, inventatorii și-au apărat mașina. Prin intermediul ei se evită modernul sentiment al anxietății datorate căutării și alegerii. Ea este un emisar ideal prin probitatea sa științifică care nu poate fi pusă la nici o îndoială. Ea este discretă, ea este o pară mălăiață pentru tinerii timizi și izolați, incapabili de a-și rezolva singuri afacerile sentimentale.

Dar mașina „rendez-vous“ mai face și gafe. O tînără a fost răpită de la logodnic de către fatidicul carton perforat prin propunerea unui alt amorez mai adecvat structurii personalității sale. Alți doi tineri care au profitat de binefacerile mașinii au suferit un complet fiasco la prima lor întîlnire: nu s-au înțeles absolut de loc. Reproșurile adresate mașinii nu s-au lăsat așteptate. Dar acest malentendu a fost limpezit : nu mașina calculase greșit ; cei doi tineri erau vinovați căci mințiseră atunci cînd completaseră chestionarele. Onestitatea mașinii a fost astfel salvată.

S-ar părea că problema comunicării sufletești a fost astfel rezolvată o dată pentru totdeauna. Nici un om nu mai are dreptul să se teamă că nu-și va găsi perechea.

Și, totuși, parcă mai avem unele nelămuriri. Ne întrebăm, bunăoară, în ce măsură acest aparat ultrademocratic va reuși să apropie pe fiul unui comis-voiajor din Massachussets de fiica unui miliardar, sau invers, avînd în vedere că printr-un hazard extraordinar ei s-ar constitui în cele două jumătăți coincidente.

Și, apoi, ne întrebăm, dacă mașina ține seama de culoarea pielii sau segregația rasială, ori aceasta este o problemă care depășește puterile ei ?

Și ne mai întrebăm... Dar ce să ne mai întrebăm ? Întrebările ar fi prea numeroase și ne-ar trebui probabil tot vreo mașină electronică să ne dea răspunsuri...

Verificați-vă cunoștințele

1. Cel mai mare lac cu apă dulce din lume este :
   - A. Lacul Superior (America de Nord)
   - B. Lacul Baikal (Siberia)
   - C. Lacul Ciad (Africa)
2. „Maya“ reprezintă :
   - A. Denumirea unor triburi de indieni din America Centrală
   - B. Numele unor manuscrise de la Marea Moartă
   - C. Zeița mamă a naturii în mitologia brahmană
3. Numele unuia dintre generalii romani celebri căzuți în războiul cu Decebal din anul 87 este :
   - A. Marcellus
   - B. Fuscus
   - C. Emilianus
4. Sufixul grecesc „meta“ are sensul de :
   - A. împreună, împreună cu
   - B. sub, supra
   - C. între, după
5. Unul dintre întemeietorii pragmatismului în filozofie și psihologie este considerat :
   - A. William James
   - B. Francis Jammes
   - C. Henry James

Răspunsurile corecte : 1=A, 2=A și C, 3=B, 4=C, 5=A.

Cruciada antibeatles

La începutul lunii august, reporterii americani au întîmpinat la aeroportul orașului New York un domn foarte plictisit. Era mr. E. Brian, un tînăr impresar englez de 31 de ani. El nu are decît patru clienți, dar suficient de oficiali : este vorba de ultravestiții Beatles. Impresarul venea să pregătească terenul pentru turneul pe care cîntăreții urmau să-l întreprindă la Chicago. Un teren pe care-l minaseră singuri: cu trei luni înainte John Lennon, textierul și purtătorul lor de cuvînt, declarase unui ziarist de la Evening Standard că Beatles deveniseră mai populari chiar decît Isus.

Această afirmație nu stîrnise în Anglia decît surîsul. Dar, reluată de o revistă americană de tineret, ea a stîrnit o adevărată revoltă. Umorul apreciat la Londra nu are același succes în orașul Birmingham din Alabama. Stația de radio a orașului american a lansat o campanie de boicot împotriva beatleșilor. În Mississippi, un alt oraș — Jackson — a hotărît chiar arderea operelor lor. Iar pe ecranele stațiilor de televiziune din Texas și Carolina de Sud au apărut violente proteste — făcute cu biblia în mînă — împotriva lui John Lennon, a lui George, Paul și Ringo.

Impresarul venise să clarifice această sumbră situație. El încercă să explice vorbele lui Lennon dîndu-le alt sens : Lennon dorise să spună doar că prestigiul Bisericii Angliei se micșorase mult în ultimii 50 de ani și că tînăra generație prefera programele beatleșilor sfaturilor Bisericii Angliei, lucru pe care el, John Lennon, îl regretă din inimă etc. etc.

Nu se știe dacă această explicație a părut suficientă sau dacă tinerilor americani le pasă tot atît de mult de părerile cardinalului Spellman cît le pasă englezilor de arhiepiscopul de Canterbury. Un lucru este sigur : toate concertele anunțate au avut loc cu casa de bilete închisă.

Brian a respirat ușurat. Situația era salvată o dată mai mult. Cu o lună mai înainte, la Manilla, aceiași Beatles provocaseră o revoltă populară. Erau acuzați că au refuzat să ia masa cu soția președintelui Republicii ! Actualmente acțiunile lor scad fiindcă Spania și Africa de Sud s-au speriat și ele de butada lui Lennon. Filmul „Help“ a fost scos de pe afișele cinematografelor din Pampelun. Societatea de radio a Africii de Sud a cerut explicații și scuze. Directorul colegiului Florida din Johannesburg a obligat elevii să ardă discurile și fotografiile beatleșilor. Probabil că Rhodesia și Portugalia vor lua

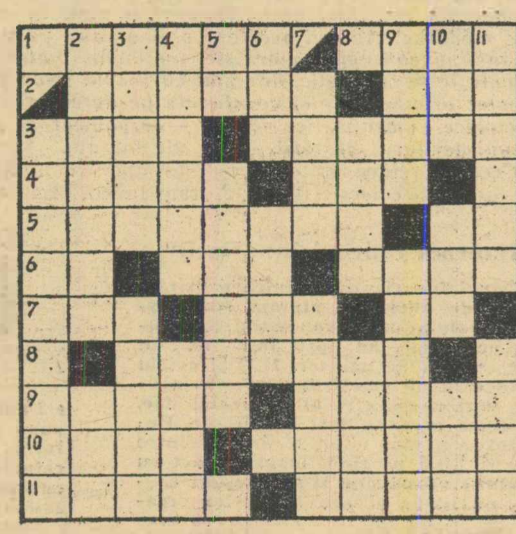
și ele atitudine în contra lor. Pentru moment însă chiar și cruciada antibeatles este folosită de harnicul impresar al echipei drept utilă și bănoasă reclamă. Pînă cînd ? !

Flash

Doi savanți — sovieticul Șklovski și americanul Sagan — au calculat posibilitățile existenței vieții în galaxia noastră. După aprecierile lor, există aici un miliard de astre care posedă toate condițiile necesare dezvoltării ființelor vii, iar dintre acestea aproximativ un milion dispun de o civilizație foarte avansată. Din păcate, între aceste civilizații nu există, practic, nici o posibilitate de comunicare.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Cuvinte încrucișate

Orizontal : *1. În serviciu — Informație 2. Gem de fructe — Un necunoscut. 3. Intersecție — Îl ținem în telegi. 4. Frunză verde — Imită. 5. N-are rost — Un gram jumate. 6. Murg — Final — Infidelă. 7. Înaintează în mare — Cu i scurt — Măsură. 8. Cățel. 9. Geantă — Mai mult ca perfectul. 10. Tabere — Verbul varietăților. 11. Ocol — Selectiv.*

Vertical : *1. Nu se găsește. 2. Care ține parfum — Astfel, altfel. 3. Plasă pentru somn — Necrescuți. 4. Îl plouă — Om de demult. 5. Comune în Peru și Gruzia — Ascultă. 6. Mulți ani — Fură orice pui. 7. Aproape broască — A bătut. 8. A găti cu ghiveci — Pui. 9. A bate în lemn — Operații. 10. Cînd cîntă cucul — Frige — Intră pe-o ureche. 11. Înscrise la cuvînt — Șters.*

Jurnal din SPANIA

Să rezumăm, mai întîi, prima parte a notelor noastre de călătorie : într-o zi de iulie, 22 de români am pornit spre Spania pentru a participa la Campionatele europene universitare de fotbal. Ne-am notat cîteva fugare impresii din Paris — orașul care-și ține zilele prin nopți — și din Madridul zgîrie-norilor dar și al cocioabelor periferice ; acum reînnodăm firul...

650 km pînă în Galicia

La Madrid sîntem avertizați de cu seară că drumul pe care aveam să-l parcurgem a doua zi cu autobuzul pînă în nord-vest, în provincia Galicia — a cărei capitală, Pontevedra, e gazda întrecerilor fotbalistice care ne interesează — este suficient de dificil : 650 km de serpentine, urcușuri și pante vertiginoase peste podișuri, printre văi și munți. Ne aducem aminte că, pentru a ajunge departe trebuie să ne sculăm de dimineață, așa că la orele 4, înainte de ivirea zorilor, pornim lupta cu kilometrii pe asfaltul unei șosele înguste, marcată pe mijloc cu o nesfîrșită bandă galbenă. Timp de aproape o oră o frumoasă autostradă ne poartă printr-o pădure-parc, presărată cu vile luxoase, în care aristocrația se refugiază de zăpușeala din Madrid. Apoi ne apar brusc, în dreapta și în stînga, vaste întinderi uscate și dezgolite. Aproape jumătate din distanța care ne despărțea de Pontevedra aveam s-o străbatem printr-un asemenea pustiu de piatră și pămînt ars, pestrițat, ici, colo, cu cîte un petic pe care se înalță 20—30 fire de porumb ruginiu. Cîte o brișcă înaltă, la care e înhămat un catîr dus de căpăstru de un țăran cu o pălărie mare de paie, ne anunță apropierea cîte unui sat. E un fel de a spune sat, pentru că rar întîlnești pe aici altceva decît un ciopor de cîteva cocioabe și bordeie. Cîmpia stearpă nu a avut cu ce să-și hrănească oamenii, care și-au căutat astfel locul aiurea, puțini avînd puterea și răbdarea de a înfrunta aici seceta și sărăcia. Depopularea satului este un fenomen despre care se vorbește insistent în Spania, tot mai mulți fiind aceia care, relevînd că nici un alt sector din țară nu suferă mai acut consecințele secetei, ale scumpetei și impozitelor, se pronunță pentru o transformare a structurilor agrare.

Căutăm din ochi castelele medievale, în care petreceau los caballeros, dar nu vedem decît niște ruine pe vîrful cîte unui deal din jurul satului. Acolo trebuie să fi fost ! Numai în sud și pe coasta de est castelele prea vestiților cavaleri se mai văd și astăzi.

La Tordesillas lăsăm la dreapta șoseaua care merge spre Burgos. Ne amintim că, în urmă cu 3—4 ani, am citit în presă ceva în legătură cu Burgos : aci se află una dintre cele mai mari închisori din Spania ; un student, condamnat la 30 de ani, și-a riscat viața făcînd cu un aparat minuscul patru fotografii pe care le-a dat apoi publicității.

Cu orășelul Tordesillas părăsim podișul arid și începem să ne strecurăm printre văi și munți cu o tot mai bogată vegetație. Nu însă înainte ca șoferul să scape la un moment dat volanul din mînă și, zburînd peste un șanț, să ne oprească într-un gard de piatră al curții unui țăran.

Continuăm drumul și nordul muntos ne primește cu priveliști înverzite, cu sate mari și înstărite, cu o climă mai umedă și cu țărănci care-și usucă rufele albe întinzîndu-le direct pe iarbă ; ne simțim ca în Carpații noștri. La orele două noaptea (vai ce obositor, ce extenuant drum !) ajungem, în sfîrșit.

Mincă cunoaște Pontevedra

A doua zi dimineață, orașul ne apare scăldat în soare și răcorit de briza puternică a Atlanticului. In splendida provincie Galicia — ansamblu fericit de munți cu pante dulci, de mănoase cîmpii, de păduri din pin, de castani și arbori de plută — Pontevedra este considerată, pe bună dreptate, o cetate a liniștii. Situată în estuarul Lerez al oceanului, ea este una din cele mai vechi (dar nu și cele mai mari) așezări din nord-vestul spaniol ; datează din anul 886.

N-avem răbdare și invadăm străzile, care pe unde apucăm, pentru a cunoaște mai repede și mai bine această localitate despre care, drepți să fim, nici nu auzisem pînă cu o lună în urmă. Orașul, cu culori gingașe, albastre, trandafirii și albe, are ceva de stațiune balneară și un aer de trîndăvie. Un bulevard larg se înconvoaie ca un arc în jurul estuarului ; în rest multe străzi înguste cu și mai multe bazaruri, palmieri, cofetării, cafenele, zeci de baruri și cîteva hoteluri de o eleganță exorbitantă. E un oraș interesant, care nu seamănă în nici un fel cu Madridul ; nu vezi nici zgîrie-nori americanizați, nici sărăcia cartierelor muncitorești de acolo. Culorile sînt estompate, contrastele îndulcite. Casele, magazinele, podurile sînt solide, dar nu prea mari. Bogățiile parcă nu sînt expuse în văzul tuturor ca în centrul capitalei, deși aici, în nord, se află majoritatea provinciilor cu adevărat bogate ale Spaniei. Ploaia (100—150 de zile din an sînt ploioase în această regiune), vegetația bogată — asociate cu trei elemente naturale importante : munții, oceanul și vînturile de vest — au făcut ca nordul să reprezinte pentru spanioli ceea ce e vestul pentru francezi sau sudul pentru americani. El a și fost denumit, de altfel, Spania atlantică.

După cîteva ore ne reîntoarcem la Hostal Rias Bajas, unde locuim, cu sumedenie de impresii.

Unii vorbesc de case și palmieri, alții de magazine și localuri, sau de paradoxul coexistenței unei liniști idilice cu o animație care nu contenește în stradă la nici o oră din zi. Dar cu toții vorbim mai ales de oamenii de pe aici. Sînt tăcuți și-ți dau impresia că ar fi închiși, dar dacă întrebi ceva se opresc, zîmbesc binevoitor, te copleșesc cu amabilități și, după ce ți-au dat lămuririle cerute, nu se despart înainte de o glumă amicală. Bărbații sînt în general scunzi și îndesați, iar femeile zvelte, frumoase și, bineînțeles, oacheșe.

Ciudat însă, 2—3 ore ne-au fost de-ajuns pentru a cunoaște acest oraș care, orice s-ar spune, nu e chiar mic. Incepînd cu a doua zi, aveam sentimentul că trăim de cînd lumea în Pontevedra, care nu ne mai putea oferi nimic nou. A fost și motivul pentru care, invitat la plimbare într-o după-amiază, Mincă a preferat să tragă un somn la hotel, explicînd convins : Ce să mai văd domnule aici, că am ajuns să cunosc Pontevedra mai bine decît Craiova !

Sîntem invitații lui Saint—Jacques

In 24 iulie ne deplasăm 60 km. mai spre nord, în Santiago de Compostella — cel mai mare centru universitar de pe coasta Atlanticului. Este ziua care programează aci una dintre cele mai mari zece sărbători catolice ale Spaniei. Se obișnuiește ca fiecare oraș să-și sărbătorească patronul, care e un sfînt. Santiago de Compostella, unul din orașele ce conservă strălucit trăsăturile originale și arhaice ale acestor sărbători, are cinstea să fi împrumutat patronul său întregii Spanii. Ziua lui Saint-Jacques este, așadar, o sărbătoare a țării, cînd la Santiago vin în pelerinaj mii și mii de catolici din Spania și din alte țări.

Două lucruri ne impresionează în mod deosebit :

1. Alaiul uriașelor figuri din carton. Sărbătoarea lui Saint-Jacques e una din cele mai tipice, cînd populația realizează din carton o suită întreagă de figuri alegorice, pe care le plimbă în ritmul fanfarei prin tot orașul. Acum vedem mergînd pe străzi uriași bărbați și femei, cavaleri, pirați sau militari, dar aflăm că uneori se construiesc și lucrări mai grele : Turnul Eiffel sau Sfinxul egiptean.

2. Catedrala Saint-Jacques. E o basilică construită în secolul al XII-lea, dar renovată în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Clădirea e imensă — una din cele mai mari din Europa — are numeroase turle și o splendidă fațadă Renaissance. Cititorii pot vedea o imagine a acestui minunat lăcaș, însemnat monument istoric, religios și de artă, în fotografia din stînga.

Cu aceste amănunte am încheiat și a doua parte a Jurnalului nostru din Spania. A treia — și ultima — în numărul de sîmbăta viitoare.

G. MITROI

O seară la clubul studențesc din Zagreb

Lăsăm în urmă respirația largă, de orchestră simfonică, a orașului Zagreb, printre străzile întortocheate, strîmte, umbroase, printre catedralele gotice scufundate în dantelăriile de piatră ale orașului vechi, lăsăm în urmă orașul ultra modern, cu uriașe palate de beton, aluminiu și sticlă, fosforescente în aerul serii și ne oprim undeva pe bulevardul Savska... Cîteva catarge pe care flutură steagurile națiunilor participante la Festivalul teatrelor de dramă studențești. Intrăm în labirintul de clădiri al clubului Universității din Zagreb. Și deodată pulsul se schimbă. Tineri agitați străbat aleile și culoarele de beton, se aud cîntece de chitară și de banjo, hohote de rîs clocotind ca paharele cu șampanie, convorbiri evanescente în toate limbile curcubeului...

Unde să ne oprim mai întîi ? La bar... O cafea mică, dulce sau amăruie, o discuție odihnitoare cu un necunoscut, care te întreabă în limba italiană de unde vii și încotro te duci, și apoi reprizele calme, sinuoase ale unei trompete, ale unui saxofon, ale unui pian... Dintr-odată barul se umple ca un acvariu, de lumini... Sosesc tineri, tot mai mulți tineri, suspendați între cuvinte și între țigări ; rumoarea crește, spațiul devine neîncăpător. Toți au să-și spună ceva, toți vor o cafea ! În sala de dans, cel mai perfect — cvartetul de jaz al Iugoslaviei — cvartetul Petrovici — cîntă de cîteva ore transpirat, în dușul purpuriu și ultramarin al luminilor indirecte, înconjurat de zeci de admiratori tăcuți, extatici, care ascultă și pîndesc mîinile instrumentiștilor și se gîndesc la ei înșiși, în această reculegere intimă, muzicală. Doar cîteva perechi se încumetă să calce în picioare ritmurile sincopate ale orchestrei. În sala de recepții, în fotolii moi, studenții din Lund și din Stockholm, prezenți la festival, oferă un cocteil în cinstea tuturor acelora care vor să intre, să schimbe cîteva cuvinte în limba engleză sau franceză, cîteva idei sau adrese cu prieteni din Nord. În grădină cîntă acum, lunecînd de la o masă la alta, un sextet de chitare spaniole, invitat pentru cîteva săptămîni de clubul Universității din Zagreb. Oaspeții sînt îmbrăcați în costume de epocă. Interpretează un „Romancero gitan".

La cinematograful clubului, construit parcă din tuburi aurite de orgă, se încheie ultimele acorduri, ultimele secvențe ale unui film sentimental englez — „Darling"... Spectatorii părăsesc tulburați sala și se grăbesc la bar, să prindă ultima ceașcă de cafea. Se anunță că în sala de teatru a clubului va avea loc peste cîteva minute primul spectacol din ciclul de reprezentații ale trupei de avangardă americană „La mamma" din Chicago, care se află în turneu prin Europa și a răspuns invitației studenților din Zagreb. Spectacolele încep la orele 24 și sînt într-adevăr extraordinare.

În această vreme barul, sala de dans, sala de recepții, mica grădină de piatră trăiesc agonia unei seri de club. Se retrag ultimele perechi de îndrăgostiți. Rămîn pasionații convorbirilor interminabile și ai nopților de insomnie. Pînă cînd încăperile goale, dezolante de data aceasta, sînt invadate de luminile zorilor.

Adrian DOHOTARU

CRONICA MICROBISTULUI

A reînceput handbalul. Şi ne bucurăm să studentele sînt din nou pe primul plan. În fotografie, aspect de la întîlnirea dintre bucureşte nce şi timişorence

Unde ni sînt antrenorii ?

Recunoaştem că poate cel mai nimerit ar fi fost să adresăm întrebarea de mai jos echipelor de fotbal studenţeşti din Cluj, Timişoara sau Iaşi, care în actualul campionat nu ne arată nici o concepţie tactică. Ne-am gîndit însă că tot de la această rubrică am mai trimis ghiulele în taberele universitare şi că, slavă domnului, mai avem timp suficient să mai trimitem. De fapt, e şi nefiresc să tot insistăm în această direcţie, cînd însăşi naţionala noastră, atît de lăudată de părinţii ei adoptivi, n-a mai cîştigat în deplasare de ani de zile, făcîndu-şi — auzi dumneata ! — un titlu de glorie din a se întoarce de prin alte ţări cu înfrîngeri *onorabile*, la unul sau două goluri diferenţă.

Iată, prin urmare, cum, încet-încet, purtaţi de logica simplă dar de necontestat a faptelor, ajungem la federaţie. acolo unde cei mai suspuşi zece antrenori ai ţării au zilnic un răgaz de opt ore plătite gras pentru a se ocupa de destinele fotbalului românesc. Un amic mucalit sugera chiar să mai facem rost de un antrenor federal şi să formăm o echipă naţională federală. Şi dacă am avea un unsprezece federal ar fi, bineînţeles, nevoie de un antrenor suprafederal, care să-l pregătească.

Din cei zece, numai trei sau patru au la bază o activitate anterioară laborioasă, la echipe cu care să fi obţinut rezultate bune : *Oană, Marian, Braun, Dincă Schileru*. Primii doi, însă, în ciuda experienţei, nu se dovedesc şi buni antrenori de loturi reprezentative, iar ceilalţi doi sînt folosiţi la treburi neconcludente. De unde se vede că, dacă fiecare ar avea din nou o echipă pe mînă, fotbalul nostru ar fi nu în pierdere, ci în cîştig. De ceilalţi, ce să mai vorbim !

Lăpuşneanu : se spune că a antrenat cîndva cîteva echipe mai bune, dar în ultimii 10—12 ani ni-l reamintim ca avocat de profesie şi, în timpul liber, antrenor cu jumătate de normă la echipe din Găeşti, Cîmpulung şi Colibaşi. Cum a ajuns la federaţie tocmai cînd i se apropia vîrsta de pensionare, nu ştim ! *Bălănescu :* s-a ocupat, de asemenea, de cîteva formaţii mediocre. *Covaci :* a obţinut oarecari succese cîndva la Cluj cînd, cu o echipă tînără, a promovat în „A". A renunţat de îndată la Universitatea şi, după cîţiva ani, timp în care îşi împărţea o normă între contabilitate şi antrenorat, a fost promovat subit la naţională. *Ola :* după unele rezultate bune ca profesor de educaţie fizică şi antrenor al lotului U.E.F.A. 1962 (împreună cu Dumitrescu III !), considerîndu-se matur, a luat în primire Steaua — de care s-a despărţit fără voia sa în urma unor insuccese ; bineînţeles, l-a reprimit lotul federal. *Drăguşin :* reîntors după doi ani dintr-o ţară cu fotbal avansat (Siria ! !) a reprimit conducerea lotului de tineret. Portar de meserie, ca şi Lăpuşneanu, a antrenat cîndva Progresul şi, apoi, Roşiorii — de unde a fost trimis în străinătate. *Petrescu Nicolae :* se spune că e un bun metodolog, dar nu are experienţa conducerii unei echipe bune. Nu ne mai referim la *Gică Stănculescu* (cîndva şi el antrenor federal cu jumătate de normă) şi la *Angelo Niculescu* (ce se pare că se găseşte în prezent într-o asemenea situaţie) — ambii cunoscuţi de toată lumea pentru realizări... din cale-afară !

Trebuie să mai ştim însă şi cu ce se ocupă aceştia : 2 au în grijă permanentă naţionala „A", 2 — lotul olimpic, 1 — tineretul, 1 sau 2 juniorii şi restul răspund de regiuni sau de anumite sectoare, pe care le inspectează trecînd ca vodă prin lobodă. Dar, practic, ce fac ei zilnic în afară de faptul că se încurcă unii pe alţii şi că primesc salarii ?

Şi-aşa, în timp ce 10—11 antrenori îşi irosesc timpul mai mult cu informări, rapoarte, statistici, planuri şi tot felul de hîrtii complicate, constatăm unele urmări care numai federaţiei nu-i dau de gîndit :

1. *Echipele noastre reprezentative joacă la întîmplare.* Firesc şi necesar, concepţia de joc a naţionalei este concepţia antrenorilor ei şi, cum aşchia nu sare departe de copac, lucrurile sînt explicabile...

2. *Apoi, nu prea remarcăm pregătirea teoretică* pe care o au — sau ar trebui s-o aibă — federalii noştri. Gică Popescu, Oană, Petrescu, Angelo Niculescu au fost la Londra pe banii statului şi nu se vede că ar fi învăţat ceva acolo. Nici măcar nu ne comunică ceva din ceea ce au văzut. Revista „Fotbal", ziarul „Sportul popular", Editura U.C.F.S. şi „Viaţa studenţească" (dacă nu le displace pagina unei publicaţii universitare) le stau la dispoziţie. Admitem că poate n-au darul scrisului, dar nici darul conducerii unor antrenamente în lumina învăţămintelor de la marile competiţii mondiale nu prea se poate sesiza.

E bine de ştiut cum stau lucrurile şi în alte ţări. Experienţa fotbalului avansat arată că rezultate bune nu se pot obţine decît dacă întreaga răspundere o are un *selecţioner unic*, care să nu fie schimbat după un eşec sau altul. Herberger a condus fotbalul din ţara sa aproape 20 de ani. A avut şi insuccese, dar a avut răgazul să-şi pregătească şi succese mari şi un succesor valoros, pe Schön. Evident, acest selecţioner unic trebuie să aibă o înaltă pregătire, capacitate, talent şi experienţă. Acolo unde s-a lucrat sistematic, alegerea acestuia fiind urmarea unor rezultate excepţionale în activitatea la o echipă şi nu a căderii selecţionerului anterior — succesul a fost, de asemenea, cel scontat. Se ştie, Anglia are un singur antrenor la conducere. Dar pe cine ? Pe Ramsey, care s-a impus lucrînd : antrenînd pe Ipswich Town, a dus-o în trei ani consecutiv din „C" în „B" şi apoi în „A", cîştigînd campionatul ţării în anul promovării. Ramsey este acum antrenorul naţionalei engleze şi are ca ajutor salariat (pentru toate celelalte probleme ale celorlalte echipe) un singur om : Wide. Cum ar veni, 2 antrenori federali pentru o Anglie întreagă. Selecţioneri unici mai au (bineînţeles, cu rezultate diferite, depinzînd de capacitatea lor) şi Portugalia, Franţa, Spania ş.a.m.d.

Concluziile se desprind singure din cele amintite mai sus. Ar fi timpul să ne gîndim la formarea şi consolidarea unor cluburi de fotbal de sine stătătoare, iar federaţia să-şi micşoreze bogatu-i aparat, bizuindu-se totodată şi pe comisii voluntare, a căror competenţă şi autoritate poate fi asigurată prin atragerea unor foşti jucători şi antrenori care nu mai activează, oameni pasionaţi şi care se dăruiesc neinteresat cauzei fotbalului. De 10—11 antrenori federali nici vorbă n-ar mai trebui să fie. Ne-ar ajunge unul şi bun, selecţionat pe baza unei ireproşabile competenţe teoretice şi practice, care să-şi numească cele două ajutoare, pentru tineret şi juniori. Restul să rămînă pe seama cluburilor, care trebuie întărite serios. Ar fi mai raţional, mai eficient şi, oricum, mai economic.

G. M.

CURIER

● *Săptămîna care a trecut a fost rodnică pentru activitatea sportivă universitară din Bucureşti. În afara echipelor care activează în primele categorii ale campionatelor republicane, mii de studenţi şi-au încercat forţele pe stadioane şi baze sportive în cadrul diferitelor competiţii organizate de catedrele de educaţie fizică în colaborare cu comisiile sportive ale asociaţiilor studenţilor.*

Principala manifestare sportivă o constituie „Cupa anilor I", care în momentul de faţă se află în prima fază : selecţia studenţilor din anul I pe discipline sportive. Şi-au măsurat forţele studenţii din aproape toate facultăţile bucureştene la volei, fotbal, baschet, atletism, gimnastică, tenis de masă.

● *În curînd vor începe întrecerile pe facultăţi din cadrul campionatelor republicane universitare (competiţii inter-ani, pe facultăţi, la majoritatea disciplinelor sportive). S-au şi luat primele măsuri pentru buna desfăşurare a întrecerilor : s-a întocmit programul de desfăşurare a competiţiilor cu precizarea orei şi a bazei sportive, unde vor avea loc întrecerile, evitîndu-se în acest fel aglomerările nedorite.*

● *Un obiectiv important urmărit în această perioadă este şi trecerea normelor de polisportiv de către un număr cît mai mare de studenţi. La Universitate, de exemplu, asemenea întreceri au şi început, reuşind să atragă un număr apreciabil de participanţi. De asemenea, s-au mai iniţiat şi concursuri pentru trecerea normelor de instructor sportiv.*

● *Prima duminică a anului universitar a marcat la Petroşeni un nou eveniment al actualei toamne studenţeşti : deschiderea anului universitar sportiv. În program au figurat meciurile de baschet şi volei ale selecţionatelor celor două facultăţi ale Institutului de mine : Exploatări miniere şi Electromecanica minelor.*

● *Anul sportiv petroşenean se anunţă bogat în competiţii. Pe lîngă echipele existente : rugbi (categoria A şi B), volei, handbal, baschet, fotbal, s-a înfiinţat o dată cu începerea anului universitar şi o secţie de gimnastică.*

● *La 15 noiembrie începe, în cadrul Institutului de mine din Petroşeni, a IV-a ediţie a Cupei „30 Decembrie", care va angrena în competiţie selecţionatele pe ani la volei, baschet şi tenis de masă.*

● *Primele zile ale anului au însemnat, pentru „bobocii" Institutului de mine din Petroşeni, şi primele zile de drumeţie studenţească pe potecile turistice din Retezat, la cabanele din împrejurimi şi mai ales în minele din Valea Jiului.*

● *Ştiri ca cele de mai sus am mai primit la redacţie şi din alte părţi. E o realitate : o dată sosiţi la facultate, mulţi studenţi au avut încă din primele zile posibilitatea de a ieşi pe terenul de sport. Nu este însă mai puţin adevărat că aceste preocupări ale asociaţiilor studenţeşti pentru organizarea activităţilor sportive nu sînt nici pe măsura interesului masei de studenţi, nici pe măsura condiţiilor pe care le oferă bazele sportive, cîte sînt, şi timpul frumos al acestei toamne.*

Considerăm de datoria noastră să atragem cu toată seriozitatea atenţia consiliilor de asociaţie şi comisiilor lor sportive asupra îndatoririlor ce le revin în organizarea competiţiilor sportive de masă : fiecărui student trebuie să-i oferim posibilitatea ca în timpul lui liber — după amiază, în orice zi, şi mai ales sîmbăta şi duminica, să poată păşi pe un teren de sport şi să se destindă alergînd sau făcînd gimnastică, aruncînd o greutate sau jucînd fotbal, handbal, baschet ori volei. Ca să nu mai vorbim de sarcina importantă ce revine asociaţiilor noastre în organizarea activităţii împreună cu noile cluburi universitare. De altfel, această din urmă problemă va constitui obiectul unei serii de articole viitoare ale revistei noastre.

● *Subredacţia noastră din Iaşi ne-a telefonat luni dimineaţa pentru a ne aduce la cunoştinţă faptele cu totul reprobabile petrecute duminică la întîlnirea de tristă amintire dintre C.S.M.S. şi Progresul. Sîntem contrariaţi : una ne comunică ieşenii şi alta am auzit la radio sau am citit în „Sportul popular" şi în „Fotbal". Am fi fost tentaţi să-i credem subiectivi pe ieşeni dacă Constantinescu şi Vornicu n-ar fi fost scoşi afară de pe teren prin lovire, dacă Deleanu n-ar fi şi acum bolnav, dacă ar fi arbitrat altcineva decît prietenul Ion Dobrin. Oricum, nu ne pronunţăm. Cînd vom putea afla adevărul adevărat, vom informa cititorii cu promptitudine.*

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", Bucureşti. Redacţia : Str. Brezoianu, 13. Telefon : 14 02 15.